

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocencova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. č. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga č. 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25,—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Plaz nad Evropo?

V svojem prvem velikem govoru, ki ga je imel novi britanski premier Neville Chamberlain v poslanski zbornici, je za karakteristično sedanjega političnega stanja v Evropi postavil primero s plazom. Situacija na našem kontinentu, je rekel, se more primerjati s stanjem v gorah, kadar se snežne plasti le še skrajno rahlo držejo podlage, tako da zadostuje najmanjši povod, najneznatnejši premik, da se sproži uničujoči plaz ter zgripi navzdol, širč grozo in propad ozemlju, na katerega se zažene. Tako nevarna je situacija v Evropi, da bi mogla že prav majhna premaknjenost v političnem območju, že neznatno prenačeno dejanje sprožiti katastrofo.

Ako prihaja tako resen memento iz Londona, od angleških državnikov, ki se ne odlikujejo po sangvinčnosti in ne nagibljejo k pesimizmu, potem je stvar z Evropo vsekakor resna. Tako moramo zaključiti že po samem dejstvu, da so se izustile tako močne besede. Ni seveda s tem še rečeno, da bi morali postati pesimisti, zakaj priznavanje resnosti je še znak modrega in pravilnega presojanja položaja, je šele opozoritev na skrajno previdnost. Vse to pa je še vedno daleč od resničnega pesimizma. Vsa znamenita seja angleške poslanske zbornice je potekla v znamenju take politične modrosti, opreznosti in preudarne previdnosti, kakor je primerno splošnemu stanju ter forumu, na katerem se je vršila velika diskusija.

Španija je še vedno poglaviti sod smodnika, ki ogroža naš kontinent. Zdaj še bolj nego doslej, zakaj v odboru za nevmešavanje se vsekakor pripravljajo važne stvari. Napoveduje se po pravici kritična odločitev, od katere bo zaviselo, ali bo razvoj zaokrenil v pomirjenje, ali pa v nove napetosti, v nove konflikte. Treba je na žalost priznati, da so dosedaj bolj v ospredju znaki, ki ne napovedujejo okreta na bolje, marveč kažejo, da je še nadalje računati z razburljivimi nasprotstvi in novimi težavami v prizadevanju, da se španska domača vojna ne prevrže v splošen evropski spopad. Toda podoba je, da je vendarle še vedno mnogo močnejša teža onih argumentov, ki zagovarjajo omejitve španskega požara na Španijo samo.

Ta čas, ko so se konflikti okrog nemških vojniš ladij stopnjevali do nevarne višine ter obrnili nase pozornost vse Evrope, se v ostalih delih našega kontinenta in izven njega nadaljuje politično zbiranje in razčiščevanje, ki je oboje tako značilno za naš čas. Srednje Podunavje je še vedno med najživahnijimi področji v Evropi; še vedno so tu na dnevnem redu diplomatska potovanja. Poljsko-rumunski odnosi so doživeli ta čas novo okrepitev s posetom kralja Karola v Varšavi in Krakovu. Poset je bil povsem normalna prireditve, vrnitev svojačnega obiska predsednika poljske republike Mościckiego v Rumuniji. Pomeni pa izraz prizadevanja, da se obnovijo tesnejši stiki med obema zveznicama, da se ojači sodelovanje na vojaškem in političnem področju. Ta ojačitve ne more imeti značaja kake preorientacije in se ne more tolmčiti kakor da bi bila v njej prikrita ost zoper katerekoli stare obveznosti in prijateljstva. O tem more sedaj komaj še obstajati kaj dvoma in nedavni poset češkoslovaškega ministrskega predsednika Hodže je na viden način osvetlil situacijo. Sestanek ministrskih predsednikov Male antante na Dunavu je še nadalje pripomogel po jasnosti položaja in k razbistritvi podobnih stremeljenj v vzhodni srednji Evropi.

Tretje področje, v katerem se uveljavlja politično zbiranje in preurejanje, predstavlja baltičsko-skandinavsko sfero. Tamkaj se čim dalje bolj vidno kažejo refleksi velikih evropskih nasprotij in vedno manj se more ta del Evrope ponášati z zatišnim značajem, kakor je bil zanj karakterističen še nedavno. Tu se prepletajo in križajo vplivi Rusije, Nemčije in Velike Britanije, dočim se Poljska doslej še ni mogla uveljaviti v toliki meri, kakor so to obetali nekdanji varšavski načrti. Zlasti se opaža, da skušajo v baltičskih in skandinavskih državah priti v čim bližje odnose s sovjetsko Rusijo na eni, pa z Veliko Britanijo na drugi strani.

Razen diplomatskih popotovanj, ki so postala tudi v tej sferi običajna, vzbujajo pozornost zlasti nekateri vojaški načrti. V Baltiku je pomenila največjo in najvažnejšo novost obnova nemške vojne mornarice. Baltičsko morje, ki se more od Danski brez težav zapreti namram Oceanu, bo postalo na ta način nemško »mare nostrum«, zakaj nobena druga država ne razpolaga tamkaj s primerno velikim vojnimi ladjem. Toda taka situacija postaja posebno nevarna obema velikima silama, ki ležita ob Baltiku, Poljski in Rusiji. Zato je povsem umljivo, da je nova situacija pred obema postavila problem intenzivnejše obojestrane na morju. In tako je Poljska sklenila, da poveča svojo vojno luko v Gdini, pa da poveča na veliko tudi svojo vojno mornarico. V koliki meri ji bo to mogoče, je seveda vpra-

CHAUTEMPSOVE PRVE TEŽAVE

Socialisti se upirajo načrtom finančnega ministra Bonneta in groze z izstopom iz vlade

Pariz, 1. julija. r. Kakor se je danes zbiralo v vladnih in parlamentarnih krogih, je prišlo v Chautempsovi vladi do precejšnjih nesoglasij. Deloma so dali povod za nesoglasja davčni predlogi finančnega ministra Bonneta, o katerih bo vlada sklepala v prihodnjih dneh, deloma pa so odmev dogodkov v senatu. Socialisti so skrajno nezadovoljni in ne prikrivajo, da bi se najraje umaknili v opozicijo, če bi s tem ne riskirali popolnega razbitja ljudske fronte in propasti levičarsko usmerjenega režima. Posebno je razkačilo socialiste postopanje desničarske opozicije v senatu, ki je sklenila izdati lepake z govorom senatorja Gardeyja, ki je posebno ostro kritiziral Bluma in njegov režim v prvi vladi ljudske fronte. Pozneje je bil ta sklep sicer razveljavljen, vendar ni zgrešil svojega političnega cilja. Bivši finančni minister in sedanjí minister pravde Auriol je zaradi tega zagrozil z ostavko, prav tako pa je tudi Blum sam zelo razdražen. Desničarska opozicija skuša vplivati na radikale, da bi se začasno odrekli nadaljnjemu izvajanju programa ljudske fronte, ki naj bi se z dosedanjimi reformami zaključil. Socialisti so seveda odločno proti temu in bi smatrali tako politiko Chautempsa za izdajstvo.

Današnji listi pišejo, da se socialisti z Blumom na čelu tudi hudo upirajo od Bonneta predlaganim davčnim reformam, predvsem povišanju davkov, ki bi najtežje zadeli široke sloje delovnega ljudstva. O tem vprašanju je prišlo tudi na današnji seji ministrskega sveta do velikih nesoglasij in so morali predlagane reforme odgoditi. Chautemps poskuša najti kompromis, da bi se vse finančne reforme izvedle sporazumno.

Iz socialističnih krogov zatrjujejo, da bo ta odmor zelo kratkotrajen. Dne 10. julija se sestane v Marseillu kongres socialistične stranke. Pri tej priliki bo odločeno vprašanje, ali bodo socialisti ostali v

Chautempsovi vladi. Kongres socialistov bo vsekakor odločilne važnosti za usodo druge vlade ljudske fronte. V parlamentarnih krogih smatrajo, da je položaj Chautempsove vlade precej nezanesljiv in da utegne priti do nove vladne krize še prej, predno bo Chautemps utegnil izdati vse zamišljene ukrepe za sanacijo državnih financ. Vsekakor bi kriza vlade s takim ozadjem pomenila obenem razpad ljudske fronte. Socialisti ne morejo dopustiti radikalnim senatorjem, da so povzročili padec Blumove vlade in se bodo radikalom na ta način maščevali. Še bolj verjetno pa se zdi, da se hočejo otrestiti vse odgovornosti za dalekosežne finančne ukrepe, ki jih bo prisiljen izdati Chautemps, če hoče izvršiti težko nalogo, ki jo je prevzel.

Socialisti bi se radi rešili odgovornosti tudi zaradi tega, da bi imeli svobodno roko pri svoji akciji za reformo ustave s ciljem, da se kar najbolj omeje pravice senata in spremeni volilni red za senat, da bi tako levičarske skupine prišle do večjega vpliva tudi v senatu.

Devaluacija franka

Prvi sanacijski ukrepi vlade

Pariz, 1. julija. r. Takoj po večerajšnji seji senata, na kateri je bil sprejet pooblastilni zakon, se je sestala vlada v Elizejski palači k izredni seji ministrskega sveta pod predsedstvom prezidenta republike Lebruna. Na seji so sprejeli prve sklepe na podlagi odobrenih pooblastil. Sklepi se nanašajo v glavnem na začasno ureditev tečajja franka in na prohibitivne ukrepe proti spekulaciji, dokler ne bo premagana najhujša kriza in določen točen program za nadaljnje sanacijske ukrepe.

Najvažnejši med vsemi je sklep ministrskega sveta glede zasilne uredbe z zakonsko veljavo, ki se nanaša na razvednotenje franka. Ta uredba predstavlja pravi fi-

nančni prevrat in odreja drugo devaluacijo franka v teku enega leta. Najnižja mera, določena za gibanje tečajja franka v valutnem sporazumu med Francijo, Anglijo in Ameriko, je s to uredbo ukinjena. Franku je na ta način dana popolna svoboda, da si ustvari novi nivo, ki bo labilen in odvisen v glavnem od dveh okoliščin: prvič od mehanizma menčnih tečajev, drugič od zupanja, ki ga bo dosegla vlada z uravnoteženjem proračuna in znižanjem državnih obveznosti. Zaenkrat bo vrednost franka nedvignjena od zlate podlage, ki se jo po dosedaj veljavnem sporazumu gibala med 43 in 49 miligramov. Nova zlata podlaga franka bo določena pozneje s posebno uredbo ministrskega sveta. Zamenjavo bankovcev pri francoski narodni banki za zlato je začasno ustavljena in na nanovo urejena s posebno uredbo. Do nove ureditve tečajja franka se ustanovi poseben fond za stabilizacijo, ki bo začasno urejal razmerje med frankom in inozemskimi devizami. Nadalje je ministrski svet pooblastil finančnega ministra, da sklene novo pogodbo z Narodno banko, po kateri bo banka dala vidi posojilo do višine 15 milijard frankov za kritje tekočih izdatkov, dokler si finančni minister ne zagotovi drugih dohodkov. Moratorij za plačilo trgovskih menic in drugih obveznosti, ki se glase na zlato valuto ali tuje vrednosti, se podaljša do preklica. Z današnjim dnem je bilo zopet dovoljeno poslovanje blagovnih borz, dočim bodo ostale devizne borze še nadalje zaprte. (Glej tudi poročilo v gospodarski rubriki, Op. ured.)

Povišanje železniških tarif

Pariz, 1. julija. o. Danes se je sestel vrhovni svet železniške družbe. Na pobudo vlade je bilo sklenjeno, da se poviša osebna tarifa na vseh francoskih železnicah z današnjim dnem za 50 centimov na kilometer. Prihodnje dni bo povišana tudi tarifa za blagovni promet.

Poljsko-rumunska zveza

Povišanje poslaništev v Varšavi in Bukarešti v veleposlaništvi — Kralj Karol se vrača v Rumunijo

Varšava, 1. julija. AA. Kralj Karol II. je danes končal svoj šestdnevni obisk na Poljskem ter se je opoldne odpeljal s posebnim vlakom s prestolonaslednikom Mihaelom zunanjim ministrom Antonescom in drugimi člani svojega spremstva iz Krakova. Na postaji so se poslovili od njega predsednik republike Mościcki, maršal Rydz-Smigly, zunanji minister Beck, poljski vojni minister in druge ugledne poljske osebnosti.

Na temelju izjav v zdravilnicah dne 28. jun., ki sta jih imela kralj Karol II. in prezident Mościcki, je bil dne 30. junija v gradu Wawelu podpisan med Antonescem in Beckom protokol, ki povišuje poslaništvi v Varšavi in Bukarešti v veleposlaništve. Povišanje se naj kmalu izvede. Na ta način naj se tudi na zunanjo pokažejo čustva, ki tako srečno vežejo obe državi, kakor tudi, da je obrambna zveza, ki veže obe državi, temelj stalnosti položaja in miru v Evropi.

Poljski listi soglasno ugotavljajo, da se je poljsko-rumunska zveza okrepila in da se je koristno sodelovanje med obema deželama poglobilo. Kot dokaz navajajo ustanovitve

vleposlaništev v Varšavi in Bukarešti. Razen tega opozarjajo na nastop papeževga nuncija, ki je v krakovski stolnici osebno sprejel rumunjskega kralja.

Nj. Vel. kralj Karol II. piše »Poljska Zbrojna«, je dosegel mnogo več, kakor so splošno pričakovali. S svojo osebnostjo si je osvojil srca Poljakov! »Express Porany« poudarja, da si je rumunjski kralj v nekaj dneh pridobil srca vsega poljskega naroda. Zapisnik o ustanovitvi veleposlaništev v Varšavi in Bukarešti je prva mednarodna listina, ki so jo podpisali v Wawelu po 16. stoletju.

Rumunjski listi pišejo, da bo maršal Rydz-Smigly na povabilo rumunjskega kralja obiskal Rumunijo uradno najbrže v jeseni med velikimi vajami rumunske vojske.

Kralj Karol obišče London

London, 1. julija. o. »Daily Telegraph« poroča, da bo rumunjski kralj Karol meseca avgusta na povabilo angleškega kralja obiskal London. Za časa bivanja na Angleškem bo gost angleške kraljevske dvojice.

Volitve na Irskem

Dublin, 1. julija. AA. Svobodna Irska je danes volila svoje poslance. Za 188 poslanskih mandatov se je borilo 254 kandidatov. Štetje glasov se bo začelo šele jutri in v soboto bodo znani rezultati. Te volitve so obenem tudi referendum o ustavi svobodne Irske.

Madžarski regentski zakon sprejet

Bidimpešta, 1. julija. AA. Danes je poslanska zbornica z nenavadno redko soglasnostjo v zgodovini madžarskega parlamentarizma sprejela zakonski načrt o razširitvi pooblastil kraljevskega namestnika. Zunanja slika parlamenta je bila izraz zgodovinskega pomena. Navzočih so bili skoraj vsi poslanci razen socialistov. Po soglasnem sprejetju zakonskega načrta je govoril predsednik vlade Daranyi, ki je med drugim dejal, da je glasnost poslanske zbornice na čisti dokaz, da so čimteljji ustavne zakonodaje danes

šanje zase, ali že tak sklep je nad vse značilen.

Sejajne Vüöztzchpoloža en rd rd o oao. Se pomembnejša je v tem pogledu nova pomorska politika Rusije. Tudi v Moskvi so na obnovo nemške vojne mornarice odgovorili s sklepom, da se sistematično obnovi rusko vojno ladjeve. Ali ne le to. Rusi so sklenili tudi, da se zgradi velika nova baza za vojne ladje v Murmansk. To je velepomembna novost. Rusija hoče položiti temelj glavnemu oporišču na daljnem severu, ob Severnem morju, ki pomeni okno v veliki Atlantski ocean, ki pa se hkrati odlikuje po tem, da ne zamrzne in da ni zaprto kakor je Baltik.

S tem pa postaja situacija tudi za skandinavsko državo drugačna, zakaj nova velika vojna mornarica v sosed-

prav tako kakor v preteklosti sposobni urediti odločilna pranja za bodočnost naroda na način, ki je vreden najlepših tradicij narodne zgodovine. Sklep poslanske zbornice je izraz soglasnosti vsega naroda. Predsednik Daranyi je dalje navajal velike zasluge kraljevskega namestnika Hortyja, ki so mu poslanci stojč podelili.

S španskih bojišč

Bilbao, 1. julija. AA. Nacionalistična pehota je zavzela severno od Valmacedo celo vrsto manjših krajev, med njimi tudi Prusios, kjer se je še pred tremi dnevi nahajal baskovski generalni štab. Po tem obkoljevalnem manevru je nacionalističnim četam, ki so po zavzetju Bilbao prodirje več lo 40 km na zahod, prišlo v roke okoli tisoč baskovskih mladičkov. Cesta med Valmacedo in Vaila Santo na severnem odseku fronte na meji pokrajine Burgos je od danes popolnoma običena, tako da je dosežena zveza med obeh frontama. Generalni štab baskovskih čet se je zdaj umaknil v pristanišče Santono,

stvu, kjer ni drugih pomorskih sil, je zanje povsem novo razmerje, odprava zatišnega položaja. Kake nadaljnje posledice bo imela izvedba ruskega načrta z Murmanskim za ostale velike in male sile, je poglavje zase, o katerem se bo nedvomno še mnogo razpravljalo. Seveda prihaja pri tem do veljave še pomen notranjih kanalov in plovnih rek, po katerih morejo že sedaj manjše ladje iz Belega v Baltičsko morje.

Ta čas, ko španski sod smodnika preti tako rekoč vsak dan z eksplozijo, vidi-mirajo in se bistveno spreminjajo stvarni pogoji zanje. Plaz nad Evropo visi potemtakem vendarle bolj nevarno prav na zapadu; tam je vsekakor središče opasnosti.

London na razpotju

Če Italija in Nemčija ne bosta pristali na preureditev pomorske kontrole, bosta šli Francija in Anglija svojo pot

London, 1. julija. AA. Reuterjev dopisnik je zvedel, da nameravata Rim in Berlin na jutrišnji seji londonskega odbora predlagati, da se pomorsko nadzorstvo v španski volah sploh opusti, ostal pa naj o v veljavi dogovor o nevmešavanju in bi se obema strankama na španskem priznala pravice vojnojele se strank.

Tako v Londonu kakor v Parizu odločno odklanjajo take načrte. Jasno je, da bi bil tak sporazum zelo dvorezen. Ukinitev kontrole na morju bi omogočala Italiji in Nemčiji neovirano intervencijo na korist generala Franca. po drugi strani bi pa francosko-španska meja ostala alej ko prej zaprta. Razen tega mislijo, da bi imel general Franco velike koristi iz izvajanja pravice vojnojele se stranke. V Londonu nikakor niso za to, da bi Velika Britanija in Francija nadaljevali svojo politiko nevmešavanja, če bi pomorsko nadzorstvo prenehalo. Če britansko-francoska ponudba, da njuni vojni mornarici izpolnita vrzel v pomorskem nadzorstvu, na jutrišnji seji odbora za nevmešavanje ne prode, si bosta Velika Britanija in Francija, kakor vse kaže, pridržali svobodne roke. V Londonu mislijo, da je Velika Britanija v svoji življenjski, da bi se še dalje ravnala po politiki nevmešavanja, dejansko dokazala, da je vojna prevzela velike izdatke in razne nevarnosti, ko se je ponudila, da bi britanska vojna mornarica prevzela pomorsko nadzorstvo na španskem obrežju Sredozemskega morja. Tudi v ponudbi Velike Britanije, da sprejme nevtralne opazovalce na svoje vojne ladje, ki bi opravljale nadzorstvo, vidijo tu absolutno poročito neupravičenost. V Londonu čutilo neko neprijetnost zaradi evmuv, ki se izražajo v Nemčiji in Italiji o tej nepristranosti. Če bi britansko-francoska ponudba propadla in zaradi tega ne bo več moči izvajati sporazuma o nevmešavanju, bi v Londonu to zelo obžalovali, čeprav mislijo, da bi nepristranska javnost prav gotovo obsodila druge zaradi novega stanja, ki bi vanj šla državljanska vojna na Špankem. ki bi se gotovo nadaljevala do neskončnosti zaradi neoviranega oskrbovanja obeh strank z orožjem, bodisi po morju, bodisi po kopnem.

Angleška vlada na svoji večerajšnji seji še ni sprejela nobenega konkretnega sklepa o španskem vprašanju, ker hoče počakati na jutrišnje sejo odbora za nevmešavanje. V krogih spodnje zbornice izjavljajo, da Velika Britanija najbrže ne bo priznala obeh strank na Špankem in da se ne bo proglašala za nevtralno. Nasprotno, angleški ministri hočejo nadaljevati dosedanje politiko nevmešavanja.

»Daily Telegraph« piše, da bo angleška vlada vendarle priznala oboje stranki na Špankem, če bi nadzorstveni načrt dokončno propadel. Če bosta Nemčija in Italija predlagali v odboru za nevmešavanje, naj se v bodoče opusti nadzorstvo na morju, češ da se doslej ni izkazalo, se bo moralo ukiniti tudi nadzorstvo na kopnem.

»News Chronicle« piše, da generala Franca doslej niso priznali samo zato, ker bi ta okolnost povečala vpliv Nemčije in Italije.

Italija odklanja

odpoklice prostovoljcev

London, 1. julija. g. V londonskih oficialnih krogih je članek v »Popolo d'Italia«, o katerem smatrajo, da ga je spisal sam

Parlament gre na počitnice

Pariz, 1. julija. w. Ob 10. dopoldne se je pod predsedstvom ministrskega predsednika šest ministrski svet, da izdela listo zakonskih predlogov, ki naj bi jih parlament rešil še pred poletnimi počitnicami. V prvi stvari gre za zakonski načrt za zaščito poljedelstva in za amnestijski zakon. Pričakujejo, da bosta zbornica in senat po dokaj razburljivem zasedanju v soboto odšla na počitnice. Vlada bo nato imela proste roke za izvedbo svojega sanacijskega programa.

Valutni sporazum ostane

London, 1. julija. AA. Finančni minister John Simon je poslal francoskemu finančnemu ministru Georgesu Bonnetu naslednje brojavko:

Zdaj, ko ste dobili široka pooblastila, ki ste jih zahtevali za odzdravljenje finančnega položaja, mislim, da bo mogoče ohraniti tesno sodelovanje med našimi blagajnami v skladu z določbami tristranskega dogovora. Pri tej priliki želim izraziti svoje iskreno upanje, da bo Francija kmalu premagala gospodarske težkote, ki jih skuša sedaj odstraniti.

Washington, 1. julija. AA. Finančni minister Morgenthau je izjavil novinarjem, da zaradi položaja v Franciji ne bo nobene izpremembe v tristranskem dogovoru med Francijo, Anglijo in Ameriko.

Komentarji tiska

Pariz, 1. julija. AA. »Figaro« objavlja članek, v katerem pravi, da se je Francija morala odločiti za izredne ukrepe, ki jih je dovolila vladi, ker drugače ni mogla storiti. Vpoštevati je treba pogum, s katerim sta se odločila za delo Chautemps in Bonnet. Francija računa z mednarodnimi težavami in Francozi go pokazali, da se zavedajo svojih tradicij.

»Matin« piše, da smo se zopet vrtnili k svojim lepm tradicijam in gotovo je, da se bodo kmalu pokazale srečne posledice te klasične francoske politike. V istem smislu piše »Ami du Peuple«.

»Populaire« naglašja, da je bilo storjenih mnogo napak v borbi proti kapitalizmu. Vendar pa je še možnost, da se te napake popravijo. Ljudska fronta bo pokazala, da se zmeraj dela.

Musolini, povzročil veliko skrb za bodočnost politike o nevmešavanju. V tem članku se poudarja, da Italija ne bo umaknila svojih prostovoljcev iz španije. Sploh je povratek inozemskih prostovoljcev tako zapleten, da se bo to vprašanje težko uredilo. Članek opozarja na to, da sta Nemčija in Italija meseca avgusta 1936 predlagali odpoklic prostovoljcev, da sta pa Anglija in Francija ta predlog odklonili. Danes nima nihče več one avtoritete, da bi odpoklical množico italijanskih, francoskih, švicarskih in židovskih beguncev, ki niso pod kontrolo svojih vlad. Italijanski prostovoljci, ki se borijo v Španiji, niso bili poslani od italijanske vlade, ki jih zaradi tega tudi ne more odpoklicati.

Francija in Anglija ne bosta popustili

London, 1. julija. g. Angleška in francoska vlada sta odločeni, da ne bosta priznali nobenega kompromisa glede načela nevmešavanja. Ako bosta nemška in italijanska zastopnika jutri v odboru za nevmešavanje odklonila reformo kontrole, bo angleška vlada najbrže sporočila Rimu in Berlinu, da si pridržuje popolno svobodo. Izjavljajo, da priznanje obeh strank v Španiji kot vojskojele se stranki ne prihaja v poštev, ker bi to le pomenilo podporo generala Franca, ki bi s pomočjo nemških in italijanskih ladij lahko izvedel popolno blokado Španije. Pričakujejo, da bosta Francija in Anglija v primeru odklonitve Nemčije in Italije glede nadaljnjega sodelovanja v kontroli vložili v Rimu in Berlinu oster protest proti dosedanjemu stališču teh dveh držav v vprašanju nevmešavanja.

Posvet med Parizom in Londonom

Pariz, 1. julija. w. Zunanje-politični položaj, ki je nastal zaradi izjavljanja delovanja londonskega odbora za nevmešavanje, je v tuzakajšnih političnih krogih povzročil velike skrbi, zlasti, ker za sedaj še ne vidijo nobenega izhoda iz sedanjega položaja. Francoski poslanci v Londonu je imel ponovne razgovore z angleškimi zunanjim ministrom. Gre za to, da se najde nova formula za nadaljevanje politike nevmešavanja.

Kongres hitlerjevske stranke

Berlin, 1. julija. AA. Letošnji kongres nacionalno socialistične stranke se bo vršil od 6. do 13. septembra.

Stavkovni izgredi v Ameriki

Newyork, 1. julija. AA. Večraj so v nekaterih mestih priredili stavkovni delavci izgrede. Več ljudi je bilo ranjenih. V Clevelandu v pokrajini Ohio so se spopadli stavkujoči delavci in delavljini delavci ter redarji. 120 oseb je ranjenih, od teh 25 hudo.

Nova klirinška pogodba med Nemčijo in Švico

Berlin, 1. julija. AA. Danes so podpisali novo nemško-švicarsko klirinško pogodbo.

Interpelacijska debata v narodni skupščini

Ministri so odgovarjali na tri interpelacije, ki so bile
vložene že v prejšnjih zasedanjih

Beograd, 1. julija. p. V narodni skupščini so na današnji seji, kakor običajno ob četrtih, obravnavali interpelacije. Na dnevnem redu so bile tri interpelacije: interpelacija narodnega poslanca JNS inž. Manfreda Paštrovića, ki jo je vložil pred 8 meseci na ministra za socialno politiko in narodno zdravje glede socialnega zavarovanja našega pomorskega delavstva, interpelacija posl. Hafizadića o zadevi bivšega odvetnika dr. Miloša Ludajića, ki mu je bil odgojen nastop kazni, na katero je bil obsojen, in končno interpelacija posl. Nikole Preke na finančnega ministra glede 600 hercegovaških kmečkih družin, ki jim lani ni bilo izdano dovoljenje za sajenje tobaka.

Današnja seja se je pričela spet s celo uro zamude, ob 11. Tajnik Stojadinović je prečital zapisnik. K zapisniku je narodni poslanec Vojta Lazić omenil, da je bila narodna skupščina o neki njegovi interpelaciji včeraj netočno obveščena. Tajnik te njegove pripombe ni hotel sprejeti na znanje.

Nato se je oglašil k besedi posl. Acimović, ki se je spet obširno govoril o incidentu, ki se je pripetil v narodni skupščini sredi meseca januarja, ko so ga nasilno odstranili iz skupščine in spravili v bolnišnico. Predsednik Čirić je v svojem odgovoru na Acimovića izjavil, da je bil v narodni skupščini izjavljanje izjavljanja podarilo, da je bila stvar takrat dejanska zelo resna, da pa je postopalo v interesu Acimovića samega in da zaradi tega sedaj želi, da bi Acimović omenjeni dogodek v takem smislu sprejel tudi na znanje. V ostalem pa je pripravil in Acimovića in katerikoli drugemu interesu osebno pojasniti, kaj se je takrat prav za prav zgodilo in kako je nato kot predsednik skupščine postopal. V svojo osebnost pojasnila je nato govoril še narodni poslanec Obren Savić, nakar je skupščina prešla na dnevni red.

Narodni poslanec Manfred Paštrović je v svoji interpelaciji na ministra za socialno politiko in narodno zdravje o socialnem zavarovanju pomorskega delavstva dokazoval, da ima naša država sodobno socialno zakonodajo le na papirju. Pomorsko delavstvo je bilo v tem pogledu do sedaj zelo zapostavljeno. Vprašal je ministra, kakaj se že smerom niso izdali pravilniki, s katerimi bi se njihov položaj v smislu zakona končno uredil.

Minister Cvetković je v svojem odgovoru rekel, da so se predlaskim in lani že vršile na Sušaku in v Solitu konferenci, na katerih se je razpravljalo o teh vprašanjih. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je prevzelo nalogo, da čimprej definitivno uredi tudi socialno zavarovanje pomorskega delavstva. Vendar je ta stvar zelo komplicirana, zato je ministrstvo povabilo posebne strokovnjake mednarodnega delovnega urada v Jugoslavijo, da bi proučili vsa vprašanja, ki so v zvezi s socialnim zavarovanjem pomor-

skega delavstva. V ostalem pa so naši pomorski za primer bolezni že zavarovani. Pomorski oficirji so zavarovani tudi pri ljubljanskem Pokojniškem zavodu. Vprašanje starostnega zavarovanja pomorskih delavcev pa je bilo urejeno s splošno uredbo o delavskem starostnem zavarovanju, ki stoji 1. septembra v veljavo. Interpelant se je z ministrom odgovorom le deloma zadovoljil. Zastavil je ministru še nekaj vprašanj, tako vprašanje zakaj je šele sedaj odgovoril na to interpelacijo, ki je bila vložena že pred 8 meseci. Končno je predlagal resolucijo, v kateri naj bi se ugotovilo, da ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje ni dovolj stremilo za zboljšanje stanja našega pomorskega delavstva in da je zaradi tega narodna skupščina nezadovoljna s poslovanjem tega ministrstva. Skupščina večina je resolucijo seveda odklonila.

Sledila je razprava o interpelaciji narodnega poslanca dr. Hafizadića na ministra pravice. Interpelacija sprašuje zakaj je minister dovolil bivšemu odvetniku dr. Milošu Ludajiću v Senti, ki je bil zaradi nekkih prestopkov obsojen na 18 mesecev strogega zapora in izgubo častnih državljan- skih pravic za dobo 3 let, da je odgodil nastop kazni. Pravosodni minister dr. Subotić je na interpelacijo odgovoril, da je v tem primeru postopal po svojih diskrecijskih pooblastilih in da so bili razlogi, zaradi katerih je izdal tako dovoljenje, pač dovolj utemeljeni in nujni. Predvsem je šlo za to, da bi dr. Ludajić lahko tikvidiral svojo odvetniško pisarno in v tem času zbral potrebna sredstva za poravnavo škode, ki jo je prizadel pri izdaji: nadalje pa so bili merodajni tudi njegovi družinski razlogi.

Dr. Hafizadić z ministrom odgovorom ni bil zadovoljen in mu je odvrnil, da prav rad verjame, da so bili za ta primer merodajni neki posebni rodbinski razlogi.

Glede tretje interpelacije, ki je danes prišla na dnevni red, je posl. Nikola Preka zahteval nujnost, ki jo je utemeljil s tem, da gre v že zgoraj omenjenem primeru za življenjsko eksistenco 600 stromašnih hercegovaških kmečkih družin. Finančni minister Letica je izjavil, da omenjenim družinam ni izdal zaprosenih dovoljenj za nadaljevanje sajenja tobaka zaradi tega, ker je na njih zemlji rastele tobak slabše vrste, tako da blago ni odgovarjalo predpisom. Na podlagi svojih diskrecijskih pooblastil, pa je odredil, naj se napravim prizadevanj kar koli ukrene, tako da jim bo zagotovljen eksistenčni minimum. Interpelant se je s tem odgovorom zadovoljil in je izrazil nado, da bodo ministrstvo odredbe pač kmalu uveljavljene, ker bi drugače prizadeti hercegovski kmetje morali z beraško palico po svetu.

Seja je trajala 3 in pol ure. Jutri se bo začela ob 10. Na razpravo pride načrt zakona o prekrških.

Usoda političnih zakonov

Kot zadnjega v seriji svojih člankov o uspehih dviletne države dr. Stojadinovića priobčuje včerajšnja »Samouprava« še članek s programom za tretje leto vladanja JRZ. Članek ima naslov »Brez prenapetosti« in napoveduje, da bo vlada tudi v tretjem svojem letu nadaljevala svojo dosedanje preizkušeno prakso. Liberalna bo in priznati, kakor je bila zadnji dve leti. Ker ima za seboj stranko JRZ, bo lahko s potrebno avtoriteto nadaljevala delo za konsolidacijo države in normaliziranje političnega življenja.

»Samouprava« v svojem članku ne pove, kdaj misli JRZ predložiti narodnemu predstavništvu takozvane politične zakone, za katere je v letošnjem finančnem zakonu že tretjič dobila pooblastilo. Iz članka »Samouprava« tudi ni razvidno, kdaj pride na vrsto uvedba širokih samouprav, ki so bile že ponovno napovedane in ki tvorijo eno glavnih točk delovnega programa JRZ.

Kaj je zagrešil maršal Tuhačevski

Vojaška zarota je bila naperjena proti Stalinu
Tuhačevski ni izdal nobenih vojaških tajnosti

London, 1. julija. o. V tujakinih po- učenih krogih potrjujejo vesti, da je mo- skovska vlada poslala vse spise, ki se na- najo na afero maršala Tuhačevskega francoski vladi, da se sama prepriča o pra- vem stanju stvari. Iz teh dokumentov se vidi, da je bila zarota, ki jo je skoval Tu- hačevski, sicer res vojaška, a ne da pa je bila naperjena le osebno proti Stalinu, ne pa proti komunističnemu režimu. Tudi ne gre za izdajstvo važnejših vojaških taj- nosti. Duka zarote ni bil Tuhačevski sam, marveč general Kork, ki je nameraval s

Polovične voznine na železnicah

Beograd 30. junija. AA. Dovoljena je po- lovična voznina na državnih železnicah: članom združenja gledaliških igralcev kra- ljevine Jugoslavije, ki se udeležijo glavn- e skupščine od 1. do 5. julija v Beogra- du; popust velja za vrnitev do 9. julija;

članom združenja jugoslovenskih agro- nomov, ki se udeležijo glavnih skupščin 4. in 5. julija t. l. v Beogradu; Popust velja od 2. do 15. julija;

delegatom podružnic hrvatskega kultur- nega društva »Napredak« iz vse države, ki se udeležijo skupščine tega društva v Sa- rajevu 4. julija t. l.; popust velja od 1. do 8. julija;

romarjem iz vse države in iz Češkoslo- vavske in Poljske, ki se odpeljejo julija v Palestino na poveljevalni spominski ohar- ja Nikoli Tavetliću. Popust velja od obme- ne postaje do Splita odtodno Dubrovnik in nazaj, in sicer za odhod od 7. do 10. julija in za vrnitev od 3. do 7. avgusta t. l.

Prednjeazijski blok

Ankara, 30. junija. AA. Poluradno se iz- ve, da je bil Ruđi Aras včeraj na kosilu pri iranskem suverenu. Navzoča sta bila tudi zunanja ministra Iraka in Afganistana. Sestanek treh zunanjih ministrov je imel za cilj, da bi se podpisala pogodba med Tur- čijo, Iranom, Irakom in Afganistanom. Včeraj je bil podpisan sporazum med Ira- kom in Iranom, ki ureja objemne vpra- šanja v pokrajini Satalarab. Irška delega- cija je včeraj odpotovala v Teheran, kjer se bodo nadaljevala pogajanja za podpis pogodbe med vzhodnimi državami. Med Turčijo in Irakom so se gospodarska po- gajanja zaključila ugodno.

Mokronog dobi davkarijo

Beograd, 1. julija. AA. Finančni minister je izdal sklep, naj se občine Mokronog, Sv. Rupert, Sv. Janez, Trebelno, Škoojan in Tr- žiče izločijo iz pristojnosti davčne uprave v Krškem in se zanje ustanovi posebna davčna uprava s sedežem v Mokronogu. Nova davčna uprava bo začela uradovati s 1. januarjem 1938.

Beležke

Srednješolski tečaj ZKD
prepovedan

Za danes in naslednja dva dni je Zveza kulturnih društev pripravila prosvetno- organizatorni tečaj za srednješolske in le- gim nacionalnim idejnim in delovnim pro- gramom, katerega deviza je bila, da je pozitivno delo v duhu jugoslovenske misli najboljša zaščita proti razdiralnim vpli- vom tujih idej na inteligentni naraščaj. Program je obsegal predavanja uglednih kulturnih delavcev o raznih aktualnih mladinskih vprašanjih, med njimi o delu ožjesta v stiku z narodom, o manjšin- skem delu študenta, o odnosu mladine na- pram Sokolstvu, o socialnih nalogah mla- dega inteligenta, o novinarstvu in o po- čitniškem prosvetnem programu nacional- ne mladine. Predviden je bil tudi ogled važnih socialnih institucij in tehničnih na- prav.

Včeraj popoldne je upravniki policije v Ljubljani tečaj prepovedali, pozivajoč se na razpis ministrstva za prosveto z dne 25. marca 1930, ki določa, da mora vse šolske prireditve odobriti ministrstvo za prosveto. Upravniki ljubljanske policije smatra, da so v smislu te določbe produk- cije, predavanja, tečaji itd. za srednješol- ske dopustni le v okviru srednješolskih za- vodov in le z izrecnim dovoljenjem mi- nistrstva prosvete. V svojem odloku je uprav- nik policije še izrekel, da eventualna pri- tožba z ozirom na javne interese ne bi imela odločilne moči.

„Celjski tabor JRZ“

Na naše poročilo, ki smo ga prinesli v sredo, pod tem naslovom, smo prejeli od banovinskega tajništva JRZ v Ljubljani na- slednji popravek:

»V vašem listu od 30. junija t. l. ste po- ročali, da se je vršil v Celju v dneh od 27. do 29. junija 1937 tabor JRZ. Prosimo, da v smislu določil zakona o tisku prinesete v prihodnji številki na istem mestu s istimi črkami popravek, da to ni bil tabor JRZ! S spoštovanjem! — Tajništvo JRZ v Ljublja- ni.«

JRZ in jugoslovenstvo

Citirali smo že izvelec iz govora odlične- ga voditelja JRZ, ministra Djure Jankovi- ča, ki ga je imel na nekem shodu JRZ v Beogradu in v katerem se je s poudarkom izrekel za jugoslovensko politiko in unita- ristično ureditev države. Sedaj objavlja glavni organ JRZ »Samouprava« tudi go- vor, ki ga je minister Janković govoril v Zemunu. Tam je med drugim dejal, da »osnovatelji in poborniki JRZ niso spre- menjili svojega stališča v pogledu notranje ureditve države. Mi smo vedno za spoštova- nje gotovih posebnih lepih odlik vseh delov našega naroda. Nobene potrebe ni, da bi se odstranjalo to, kar je ustvarila zgodovi- na in s čimer smo se ponajši. Vendar to ne sme biti razlog, da bi postavljali med te- mi lepimi odlikami posameznih delov na- šega naroda take zidove, da bi preprečili ustvaritev jugoslovenskega naroda. Mi spo- štujemo vse te posebnosti, toda naša skup- na težnja mora biti vsmerjena k ustvarja- nju enotnega naroda, kakor to delajo drugi narodi v raznih državah. Ne bomo ustvarjali jugoslovenskega naroda z zakoni in na umeten način. Naj bo vsak ponosen na svojo zgodovinsko preteklost, toda sle- herni naj se zaveda, da je bodočnost Jugo- slavije določena z življenjskimi zakoni in da se bo v njej storil enoten jugosloven- ski narod, pa če bodo s tem zadovoljni Hr- vati in Srbi ali pa ne. Zavedajte se, da je glavna in edina skrb JRZ ustvarjati srečen jugoslovenski narod in srečno Jugoslavijo.«

Vojvodinski pokret

Voditelj vojvodinskih avtonomistov naro- di poslanec dr. Duda Bošković je napisal v svojem tedniku »Vojvodinac« uvodnik, v katerem dokazuje, da vojvodinski avtono- mistični pokret še daleč ni separatizem, ka- kor mu očitajo predvsem voditelji JRZ. »Vojvodinski avtonomistični pokret ne stremi za kako izločitvijo iz državne skup- nosti, nego želi samo osvoboditi Vojvodino jeroštva izvestnih krogov. Vojvodina je dovolj močna in zavedna, da lahko postavi iz vrst svojih sinov vse državne nameščen- ce od bana pa do občinskih tajnikov. Voj- vodinski pokret stremi nadalje za finančno avtonomijo Vojvodine, da bo lahko igrala ta gotovo najbolj napredna in civilizirana srbska pokrajina v državni skupnosti tisto vlogo, ki ji pripada po kulturni tradiciji, gospodarski moči in številu prebivalstva.«

Novi naslovi dr. Mačka

Dr. Vladimir Maček je predsednik biv- še Hrvatske seljačke stranke in kot tak tudi predsednik bivše Kmetско- demokra- tske koalicije. Zato mačkovski in tudi dru- gi listi skoro redno rabijo naslov »pred- sednik dr. Maček«. Očividno pa se ta po- ložaj nekaterim prenetim častilcem hr- vatskega političnega voditelja ne zdi do- volj visok. V »Hrvatskem dnevniku« so zato proglasili dr. Mačka za »predsedni- ka hrvatskega naroda«. S tem so ustvar- ili novo funkcijo, kakršne razen Hrvatov doseže nimajo nikjer. Po svetu pač po- znajo predsednike držav in voditelje na- rodov, o predsednikih narodov pa doslej še ni bilo slišati.

Na neki mačkovski skupščini v Doboju pa so šli v svoji vniemi celo tako daleč, da so dr. Mačka, sina slovenskega očeta, proglasili za »očeta Hrvatov«.

Obnovljena ofenziva proti cerkvi v Rusiji

Nemški listi poročajo iz Moskve, da pri- pravljajo sovjeti nov udarec proti pravo- slavni cerkvi. Komisarjat za notranje za- vede se je baje odločil zapreti v okviru tretje petletke okoli 3000 cerkva in 70 sa- mostanov širom Sovjetske unije. Večino teh cerkev in samostanov bodo porušili, nekaj pa jih bodo spremenili v muzeje, galerije slik in kinematografe. Samo cer- kve, ki imajo veliko zgodovinsko ali arhi- tektonsko vrednost, bodo ostale nedotak- njene.

Nemška propaganda v Bolgariji

V Bolgariji je nemška propaganda zelo aktivna. Nedavno je bila na sofijskem ve- učilišču velika razstava nemške knjige. Sled- ji ji je obisk nemških vseučiliških profes- orjev, ki so predavali v Sofiji o »nemškem pravu« in »pomenu narodnega socializma za napredek prosvete slovanskih narodov«.

ČSR in 20 letnica bitke pri Zborovu

Proglas prezidenta češkoslovaške republike dr. Beneša

Praga, 1. julija. d. V spomin na 20letnico bitke pri Zborovu, pri kateri so češkoslo- vaski legionarji prvič sodelovali kot samo- stojne vojne enice, je prezident republi- ke dr. Beneš izdal proglas na čsl. vojsko, v katerem pravi med drugim: Narod in dr- žava na ta dogodek in na tedanje nasproti- ke mislita s sovrastvom. Danes koraka svobodni češkoslovaški narod in država boljše bodočnosti nasproti novemu, boljše- mu sodelovanju med narodi in državami, in

iščeta pot, po kateri bi se bilo mogoče iz- ogniti novim bojem. Nikogar ne ogrozimo. Nočemo rušiti miru in ga tudi ne bomo motili. Ne segamo po tuji lastnini in ne so- vrastvimo nikogar. V miru in spoštovanju ho- čemo sodelovati z vsemi, posebno pa z vsemi našimi sosedi. V moralnem, političnem in vojaškem pogledu pa smo dobro priprav- ljeni, da moremo v vseh okoliščinah braniti svojo last.

Spor med poljsko vlado in krakovskim nadškofom

Vzrok in razvoj spora zaradi odstranitve krste maršala
Pilsudskega iz kraljevske grobnice

Varšava, 29. junija. Vsa poljska javnost živahno razpravlja o incidentu, ki ga je izzval krakovski nad- škof knez Adam Sapieha. O aferi so mno- go pisali tudi inozemski listi, ki so jo tolmačili na najrazličnejše načine. Tudi širša javnost na Poljskem precej časa ni vedela, zakaj gre, pa so se tudi tukaj razširjale vse mogoče verzije. Šele pola- goma se je izvedelo, kako je afeta v resni- ci nastala in kako se je razvijala.

Nadškof Sapieha je eden izmed najpo- pularnjših cerkvenih dostojanstvenikov na Poljskem, ker je med prebivalstvom še v svežem spominu njegovo vilo zadržanje med svetovno vojno. V tistih hudih dneh je bil namreč nadškof ustanovil posebno aprovizacijo za Galicijo in je imel zaradi tega ostre spore z avstrijsko vlado, po- sebno pa z vojaškimi oblastmi, ki so zahteva- lila zbrana živila za prehrano vojakov. Nadškof se jim je na korist poljskega prebivalstva uspešno upiral. Zato je nje- govo sedanje postopanje vsa javnost tem bolj neprijetno presenetilo.

Ko je bil objavljen program avečanosti za obisk vladarja zavezniške Rumunije, kralja Karla, se je izvedelo, da bo kralj položil tudi venec na grob velikega mar- šala Pilsudskega, ki je podpisal poljsko-ru- munsko zavezniško pogodbo. Krsta z maršalovim truplom je doslej počivala v slovitih vavelski grobnici poljskih kraljev v Krakovu. Za njo je bila sicer zgrajena posebna kript, vendar pa krsta iz raznih razlogov še ni bila prenešena v to kripto. Cim pa se je zvedelo za program Karlo- vega obiska, je dal nadškof Sapieha brez vednosti vlade hitro in na skrivaj prenesti krsto iz vavelske grobnice v to kripto. Pojasnil je ta svoj ukrep z utemeljitvijo, da bi moral po sedaj običajnem cere- monielu sprejeti visokega gosta na cerkvenih tleh v nadškofskem ornatu, on pa po svojih cerkvenih predpisih tega ne more storiti, ker kralj Karol ni katoliške vere. Drugačna je situacija, ako se krsta z zemskimi ostanke maršala Pilsudskega prenese v novo grobnico, ki ni cerkvena last. Tam lahko prisostvuje polaganju venca tudi nadškof, vendar ne v ornatu, marveč navadni škofski obleki.

Ovojem stališču in o svojem ukrepu je nadškof Sapieha 20. junija zaupno ob- vestil tudi poljsko vlado. Vlada je zapro- sila za posredovanje predsednika republi- ke Močickiega, ki je res poslal nadškofu lastnorodno pismo in ga prošil, naj pusti krsto Pilsudskega na miru in vavelski grobnici. Predsednikovo pismo je odnesel iz Varšave v Krakov s posebnim letalom general Schally. Nadškof pa ni ustregel želji državnega predsednika, marveč je 22. t. m. odredil prenos krste v novo krip- to. Ko je vlada za to izvedela, je podala v znak protesta ostavko, ki pa je predse- dnik republike ni sprejel.

Belgijski bojovníki na Oplencu

Beograd, 1. julija. p. Delegacija belgijskih bojovníkov je že drugi dan v gosteh pri na- šem združenju bivših bojovníkov. Gostje so se davi odjedali na Avalo ter se poklo- nili pred spomenikom Neznanega junaka, od tam pa so odpotovali dalje na Topolo in na Oplenec. General Wilem je položil na grob pokojnega Viteškega kralja Ureditelja krasen venec in žaro z zemljo belgijskih bo- jisk. Zemljo so prinesli z znanega bojišča na Izeti, kjer so se vršili odločilni boji za belgijsko svobodo. Zvečer se je delegacija bivših bojovníkov vrnila v prestolnico. Bel- gijski poslanik Romree de Vichny je danes napisal lep članek, v katerem govori o po- dobni zgodovini našega in belgijskega na- roda, o prijateljstvu, ki se je med njima ustvarilo za časa svetovne vojne ter o usodi, ki je v vojni zadela Belgijo in Jugo- slavijo.

Nemci so zelo živahni tudi na gospodar- skem polju. Posrečilo se jim je, da so od- kupili skoraj dve tretjini bolgarskega izvo- za, a tudi to so na prvem mestu kot bolgarski urozniki.

Še ena „Slovenčeva“ storija

Včerajšnji »Slovenec« poroča, da se je v terek sverčer vozil v Beograd poslanec z. Rajko Turk z istim vlakom kakor minister g. Miha Krek. »Naenkrat je Turk prišel kričati in nato tuliti, iz čudne zmede gla- sov, ki so iz njega izhajali, je bilo mogo- če razumeti le eno: Na zavze, na zavze s klerikalci, uru-u-u-je! Očitno je baje bilo, da g. Turka trese antiklerikalni krč. »Slo- venec« eotrudnik je skočil po vrh vode, toda med tem je lokomotiva že potegnila in glasilo katoliške akcije se sedaj boji, da bi se v skupščini napad ne ponovil.

G. poslanec Turk nas prosi za ugotovitev, da spada poročilo »Slovenca« v kategorijo one literature, ki se že vse dni sem uvelja- vlja v tisku Kopitarjeve ulice. G. Turk sploh ni vedel, da se z istim vlakom vozi tudi g. dr. Krek. Do odhoda vlaka se je razgovarjal s svojo družino in seveda ni rabil besed, ki mu jih podtika »Slovenec«. Gospodje v »voji pokvarjeni fantaziji men- da novost vidijo zagave ali kake druge nu- ženske instrumente. Naj bi zamenjali osta- li nri svojih znamenitih frazonskih kle- ščah, ki se niso popolnoma obrižljene.

Prvi ženski policijski uradnik v Zagrebu

Zagreb, 1. julija. o. Danes je nastopila pri upravi policije v Zagrebu kot policijski pripravnik službo gospodinja Josipa- na Šagovac. Dodeljena je bila socialno- političnemu oddelku. To je prvi ženski po- licijski uradnik v Zagrebu.

Iz državne službe

Beograd, 1. julija. p. Na državni trgovski akademiji v Ljubljani je napredoval v po- ložajno skupino 4/III. prof. Franjo Sič na državni dvorazredni trgovski šoli pa prof. Karel Dermastja.

Dve nočni tekmi

Beograd, 1. julija. Snovi se je vršila noč- na tekma med BSK in turinskim klubom Ju- ventusom. Tekmi je kljub dežju prisostvo- valo okoli 8000 gledalcev. Italijani so za- igrali zelo lepo in so bili ves čas v premoči. Tekma se je končala z zmago Italijanov 1:0 (1:0). Edini gol je bil lasen gol Rado- vanovića, vendar je treba priznati, da so gostje zmago zaslužili.

Na tekmi se je pripetil neljub incident. Italijanski igralec Monti je z nogo smil v trebuh Mošo Marjanovića. Ta se je revan- žiral ter nasprotnika s pestjo udaril v obraz. Sodnik Stefanović je oba izključil. V ostalem je Stefanović sodil dobro, čeprav publika z njim ni bila zadovoljna. Marja- nović je zabil gol, ki ga pa sodnik ni hotel priznati.

Zagreb, 1. julija. Lep uspeh je na enočni tekmi dosegel Hašk, ki je porazil budimpe- štansko Hungario s 5:0 (2:0).

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročilo: Oblačno in nekaj dežja na Primorju, v sredi države in v vzhodnih predelih, deloma oblarno v južnem in severozapadnem delu. Toplota je precej padla. Najnižja toplota Kraljevo 8, najvišja Kobiljača 31 stopinj.

Zemunska vremenska napoved: Pričaku- jejo, da se bo po vsej državi razjasnilo. Po- nekod utegnemo nastati nevihte s kratkimi plahim in dežjem. Toplota se bo nekoliko dvignila.

Dunajski: Oblačno, od časa do časa dež, zopet topleje.

Naši kraji in ljudje

Velik uspeh zadružništva

sta oba domova nabavljajnih zadrug pod Martuljkom

Gozd pod Martuljkom, 1. julija. Kongres Zveze nabavljajnih zadrug državnih železničarjev je danes zaključil slavnostne dneve s svečano otvoritvijo železničarskega mladinskega doma viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja in Doma zveze nabavljajnih zadrug v Gozdu pod Martuljkom.

Nebo, ki zadnji čas ni bilo naklonjeno kongresnikom, je danes v vsej svoji jasnosti gledalo iznad sneženih vrhov številne zadrugarje, ki so se zbrali k otvoritvi. Ze jutraj se je s posebnim vlakom pripeljal iz Ljubljane več sto zadrugnikov, mnogo jih je pa prispelo tudi z ostalimi dopolnanskimi vlaki in avtomobili, tako da je

kralju Petru II. Za njim je spregovoril predsednik kuratorija inž. Kavčič iz Ljubljane, ki je opozarjal na zgodovino akcije za zgradbo, ki je dovela do tako lepega uspeha. Zahvalil se je vsem, ki so pomagali pri dokončani izvršitvi zasnovane misli, zlasti generalnemu direktorju inž. Naumoviču, pomočniku Cugmusu, direktorju dr. Faturju, projektantu podjetju, kakor tudi obrtnikom in delavcem. Stolni govor dr. Nadrah je nato po daljšem govoru blagoslovil oba domova. Med obredom je izvajal primerne skladbe orkester in pevski zbor »Sloga« pod vodstvom dirigenta Premelca.

Po blagoslovitvi je povzel besedo prometni minister dr. Spaho, ki je pohvalil želez-

II. vseslovanski pedološki kongres

Ljubljana, 1. julija. Še en važen kongres bomo imeli letos v Ljubljani namreč II. vseslovanski pedološki kongres in sicer od 26. do 28. avgusta. Prvič se zbore letos v Ljubljani v večjem številu mladinoslovci iz vseh slovanskih držav. Stolni odbor pod predstvom našega rojaka dr. Mihajla Rostoharja v Brnu je že prejel več prijav predavateljev iz Jugoslavije, Češkoslovaške, Poljske in Bolgarije. Pred leti je bil prvi vseslovanski pedološki kongres v Brnu in prisostvovali so mu predavatelji samo iz treh slovanskih držav in sicer iz Češkoslo-

vaške, Jugoslavije in Poljske. Da bo II. vseslovanski pedološki kongres dobro pripravljen, je bil ustanovljen v Ljubljani pripravljalni odbor na čelu s predsednikom dr. Karlom Ozvaldom, univ. profesorjem ter tajnikom Dragom Šupančičem, strokovnim učiteljem in tajnikom JUU. Prijavilo se je že mnogo predavateljev. V okviru kongresa bo več razstav in raznih prireditvev. Stolni odbor za slovansko pedagogiko v CSR bo organiziral domoznansko razstavo češkoslovaške, reformno šolsko razstavo iz vzornih šol v Zlinu, kjer so znane Batine tovarne ter mladinsko higienično razstavo. Ljubljanska Slovenska šolska matica razstavi vsa svoja dosedanja izdaja. Naša mladinska Matica odsek JUU sekcije za dravsko bomo pripravila razstavo povojne slovanske knjige.

Za mladinoslovski kongres v Ljubljani vlada med politikimi šolniki zelo veliko zanimanje. Vse kaže, da bo privabil kongres v Ljubljano več tisoč udeležencev.

Šofer-jubilant pripoveduje

V njegovem taksiju so se vozili B. Shaw, Nikola Pašić in mnogi drugi domači in tuji odličniki

Split, 1. julija.

Lastnik avtotaksija Anton Benza v Splitu je dopolnil te dni 20 let dela za avtomobilskim volanom. Ob svojem jubileju je zveličim zadovoljstvom naglasil, da se mu ni nikdar pripetila kakšna nezgoda in da je vozil tudi mnoge domače in tuje odličnike. Z njegovim taksijem se je vozil tudi slavni pisatelj Bernard Shaw. Šofer pripoveduje o njem takole:

— Vozil sem ga do šibenika in do vodopadov Krke, Shawov spremljevalec je bil naš publicist Lupis. Na Krki smo se ustavili zaradi obeda. Ko je gostinčar pogledal na me, je glavni pisatelj povabil, naj prisledem. Bil sem pošteno lačen in zato se bolj hvaležen za prijaznost in počastitev, kosilo me je pa hudo iznenadilo. Gostinčar je najprej prinesel skledo grahove juhe, potem skledo pečene krompirja, za njim črno kavo in — to je bilo vse. Do takrat nisem vedel, da je glavni pisatelj vegetarijanec. Juho sem jedel, krompir pa mi ni posebno teknil. Slavni pisatelj je menda mislil, da sem tudi jaz vegetarijanec in pohvalil me je.

— Po vaši zmernosti bi sodil, da boste še dalje živeli kakor jaz, je rekel in g. Lupis mi je te besede tolmačil. Z menoj in kmeti je bil pisatelj zelo ljubezljiv, videl sem pa, da ne mara beračev. Pozneje mi je g. Lupis pripovedoval, da je slavni pisatelj govoril, kako bi morala narodna in državna skupnost odpraviti beračenje s pametnimi socialnimi ustanovami.

Tudi pokojnega Nikolo Pašića je vozil in sicer od parnika do postaje. Pašića je spremljala njegova soproga. Spličani so priredili Pašiću lepo manifestacijo. Že pred parnikom so ga pozdravljali omladinci.

— Nisem vedela, da je v Splitu toliko Srbov, je dejala Pašićeva gospa. Pašić svoji soprogi ni odgovoril, samo zakasnil je, pravi šofer.

S taksijem jubilanta so se vozili tudi predsednik CSR dr. Beneš, bivši predsednik madžarske vlade grof Karolyi, pokojni češkoslovaški državnik dr. Kramář, vojvoda Peter Bojović, pokojni svetovni pritečivci, angleški admiral Fisher, baron Rotschild, pokojni italijanski pisatelj Pirandello, pisatelj Becker, itd. Imena odličnih potnikov je že od nekdaj vpisoval v knjigo, ki je postala zelo debela. Pri vsakem je tudi zapisal kako opombo, v prvi vrsti pa to, kakšen tempo vožnje je hotel imeti. Veseli ga tudi, da je v 20 letih vozil 230 svatovskih parov. Morda jih je bilo več, a za te ve, da so bili pravi, ker jih je vozil v cerkev in nazaj.

Izsleditev prekupečevalca z mamili

V Poljanski dolini in tam okoli cvete trgovina z monopolskimi predmeti

Gorenja vas, 1. julija

Zelja po hitrem zaslužku zavaja. Zato se klub strogim predpisom z monopolskimi predmeti mnogo baranta. Te dni je zbudil v javnosti mnogo pozornosti dogodek, ki sta vani zapletena železničar Maček Alojzij in njegova žena Terezija od Sv. Duha pri Škofji Loki.

Obveščeni od svojih zaupnikov, da se v okolici Škofje Loke, Gorenje vasi in Žirov izredno mnogo trguje s prepovedanimi blagom, so se odpravili organi obmejne policijskega komisariata z Raketa v škofovaški srez, da doženejo, kako je s to rečjo. Do Logatec so potovali z vlakom, odhod naprej pa z avtom. Prišli so v Poljansko dolino kot trgovci, ki žele nakupiti saharino in drugih takih predmetov. Imeli so srečo. Ni trajalo dolgo in že so se seznanili z dvema posredovalcema, Petrom D., posestnikom sinom iz Brebovnice, in Janezom D., posestnikom iz Lučin, ki blaga sicer nieta imela v rokah, a sta izjavila, da bi se lahko dobilo pri Mačkovih pri Sv. Duhu pri Škofji Loki. Družba namišljenih trgovcev in obeh posredovalcev je odvrzela z avtom do Sv. Duha.

Pri Mačkovih jim je prišla nasproti žena Terezija, ki je odvedla prišlece v spremenico in rekla, naj nekoliko počakajo, ker moža ni doma, a da kmalu pride. Za seboj je zaklenila vrata. Po kratkem čakanju je prišel Alojzij Maček in izrazil svoje veselje nad prišleci, češ da jih je pričakoval že v nedeljo. Pristavil je tudi, naj bodo brez skrbi, ker da so prišli med dobre ljudi. V hiši da se ne bo nič zgodilo in da bodo z blagom dobro postreženi. Žena je šla po blago, a mož je pričel sklati kupčijo. Maček je policijske organe prav strokovnjaško pestil glede cene in kvalitete blaga.

Prepričan je bil, da ima pred seboj prave trgovce iz Italije ki hočejo nakupiti saharino, opija, kokaina in morfija. Čez kratko časa se je žena vrnila in prinesla v sobo pol kilograma morfija, tri četrtinke kilograma opija in nahrblnik s 16 in tremi

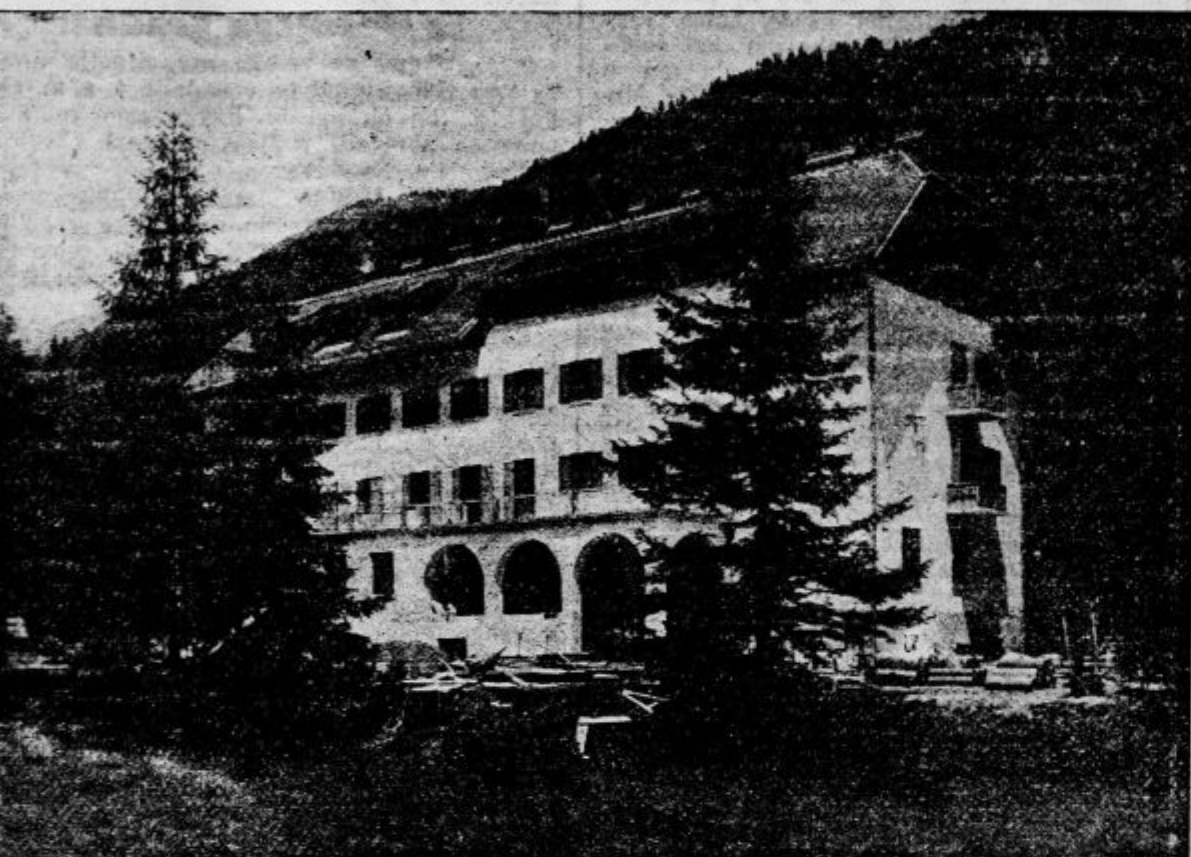
Invalidska tragedija

Ljubljana, 1. julija.

Že večkrat je »Jutro« opozorilo na krivice, ki se godijo vojni invalidom, in na pretresljive tragedije, ki se odigravajo v vrstah vojnih žrtev, njihovih rodbin ter vdov in sirot. Mnogo takih primerov smo navedli iz brošure o »zaščiti vojnih žrtev«, ki jo je izdal oblastni odbor združenja vojnih invalidov v Ljubljani za katero bi se morala zanimati vsa javnost. Zdaj smo prejeli od oblastnega odbora združenja vojnih invalidov, vdov in sirot opis pretresljive invalidske tragedije, katero objavljamo, kakor nam je bila dostavljena.

Tragedija za tragedijo se vrsti med vojnimi žrtvami. Invalidski zakon je trd, invalidska sodišča pa počasna z reševanjem dolob tega zakona.

Lansko leto je umrl vojni invalid Leopold Čonč iz Jerčina št. 15, občina Prietava srez Smarje pri Jelšah. Bil je 100% invalid. V decembru je žena zaprosila za pogrebne stroške, ki ji gredo po invalidskem zakonu, in za podporo. Do danes še ni dobila odgovora. V februarju letos je zaprosila za invalidsko podporo, ki ji tudi pripada po invalidskem zakonu, če umre mož invalid. Tudi ta prošnja še leži nerešena na invalidskem sodišču. Žena je medtem od skrbi in obupa zblaznela in je zdaj v umolnolnici. Ubogi otroci so prepuščeni sami sebi in trije od njih so »bežali« v gozd in žive tam kakor divje živali. To sporočamo javnosti v razmišljanje.

Počitniški dom Zveze nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev pod Martuljkom.

etvoritvi prisostvovalo okrog tisoč zadrugnikov. Med zastopniki oblasti so bili navzočni odposlanec Nj. Vel. kralja general Dodić, dalje prometni minister dr. Spaho v spremstvu šefa kabineta Vlaste Kostića, ki sta se pripeljala z Brda, dalje ban dr. Natlačen, škofov zastopnik stolni prošt dr. Nadrah, pomočnik generalnega direktorja železnice Cugmus iz Beograda, načelnik prometnega ministrstva dr. Kavčič, direktor dr. Fatur, šef zdravniških železničarskih fondov dr. Brabec, zastopnik vojaške delegacije pri železniški direkciji kapetan Hajnovsky, direktor OUZD dr. Bohinjec, načelnik banske uprave dr. Orel, zastopnik župana mestni svetnik dr. Klinar, predsednik Zveze gostilničarskih združenj Majcen, dalje zastopniki vseh železničarskih organizacij s predsednikom ljubljanske sekcije UJNZB inž. Rogličem na čelu, itd. Zastopane so bile tudi vse zadrugne državne nameščence, prvi soustanovitelji Zveze nabavljajnih zadrug, kakor tudi zastopstvo Bolgarov in Avstrijcev.

Ob 11. se je začela slovesna otvoritev impozantnega mladinskega doma. Godba »Sloga« je zaigrala državno himno, na hribu pa so pokali v pozdrav moznarji. Prvi je spregovoril predsednik Nabavljajne zadrug dr. Nadrah, ki je izrazil nado, da bo ta dom prinašal poleg telesnega zdravja mladini tudi smisel za združno življenje in bo obenem pomagal pri propagandi lepote naše ožje in širše domovine. Občinstvo je nenehoma spremljalo govor z vzkliki pokojnemu kralju, čigar ime nosi dom. Na koncu govora je predlagal, da se pošlje udanostna brzojavka Nj. Vel.

Planinski praznik na Lisci

Zidani most, 1. julija.

V nedeljo 4. t. m. praznuje posavska podružnica SPD 5-letnico otvoritve ličnega doma na Lisci. V Zasavju je Liscia najbolj obiskana gora, ki slavi po krasnem razgledu in jo vsak turist rad ponovno obišče. Dostop je lahka od vseh strani. Najbolj pripravna je pot s postajališča Brega. Od tam vodi lepa, enakomerno vzpenjačja cesta preko Rude v vas Lisco pod vrhom, od koder se pride na vrh v pol ure. Lepo markirane poti so iz Loke 9 km, iz Rimskih toplic 12 km in iz Sevnice 9 km. Zveze z vlaki za prihod in odhod z Lisce so ugodne v vse smeri. Vrh Lisce je pokrit z lepimi senožeti, ki so po zimi idealna smučarska vežališča.

Pred graditvijo doma je nudila primitivna Jurkova koča zavetje maloštevilnim turistom. Po vojni z razmahom turizma je prihajalo na Lisco vedno več ljudi, ki so obžalovali, da tako lepa postojanka nima svojega doma. To je dalo pobudo posavski podružnici SPD v Zidanem mostu, da je začela snovati načrte za zgraditev doma. Načrt je izvršila in julija leta 1932

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ODOL

zobna pasta

Te obloge prosti zobje ostanejo zdravi zobol Odol zobna pasta jih oprosti obloge!

Odol pasta za zobe

Nenadna smrt na svatbi

Poljsnik, 1. julija

41-letni upokojeni rudar posestnik in mlinar Anton Fele iz Sklendrovca je šel v nedeljo na Otepe, občina Poljsnik, igrat na harmoniko na svatbo nekega znanca. Stara je ponekod navada, da traja svatba po več dni in se vsak svat prizadeva, da bi bil čim zabavnejši. V prvi vrsti pa mora skrbeti za zabavo godec. To vlogo je Fele prav v redu vršil. Na praznik pa so ga prijeli krči v želodcu in začel je prositi za pomoč. Svatje so bili sploščeni prepričani, da uganja godec le burke. Sele čez nekaj časa so spoznali, da gre za res, in so poslali v Litijo po zdravnika, ki pa je prišel že prekasno, ker je bil Fele medtem že izdihnil.

Fele je bil doma iz vasi Šemnika pri Poljsniku in se je priženil v Sklendrovca. Bil je miroljuben in delaven mož, zaradi česar je bil splošno priljubljen. Pri zadnji večji edukaciji je bil reduciran in je zdaj prejel malokrog 300 Din mesečne pokojnine.

Zapustil je ženo in dva otroka. Ohranili ga bomo v lepem spominu!

Šahovski turnir v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 1. julija. V nadaljevanju prekinjenih partij zadnjega kola je Gerben premagal Königa, remis so pa bile partije Nedeljkovič — Kalabar, Vuković — Matvejevič in Bröder — Kostić. Foltys je bil prost. O partiji 14. kola med Pircom in Vukovičem bi bilo še omeniti, da je trajala nad 10 ur in imela 106 potez.

Končno stanje: I. Najdorf (Poljska) 9½ točke, II. — IV. Foltys (Češkoslovaška), Pir (Češkoslovaška) in Šamich (Nemčija) 9, V. — IX. Bröder, Kostić, Gerben (Madžarska), Vuković, dr. Trifunović 7½, X. — XII. König, Matvejevič, Schreiber 6½, XIII. Tomović 5, XIV. Nedeljkovič 3½, XV. dr. Kalabar 3.

Nagrad je bilo 8 v skupni vrednosti 13.300 din, razen tega pa še 6 posebnih nagrad po 500 oziroma 400 din. Zdraviliško ravateljstvo je priredilo turnirskim udeležencem po končanem turnirju v Aleksandrovem domu poslovnih večer z razdelitvijo nagrad. Za udeležence se je zahvalil zmagovalac Najdorf.

Nove mednarodne zračne zveze preko zemunskega aerodroma. Ze prej je bila zračna potniška proga med Zemumom in Moskvo in sicer preko Berlina, ker je Zemum v zračni zvezi z Berlinom, odkoder zdaj spet letijo nemški avioni v Moskvo, kar je pri znanem odnosu med Rusijo in Nemčijo zelo zanimivo. Te dni pa je bila odprta že dolgo pripravljena redna potniška in poštna zračna proga med Zemumom in Prago. Ker ima Zemum dobro zračno zvezo s Prago, je Zemum zdaj na dveh zračnih progah zvezan z Moskvo. Te dni je bila podpisana tudi bolgarsko-rumunska zrakoplovna konvencija, po kateri je urejen zračni promet na progi Bukarešta — Sofija — Solun. Službo na tej progi bodo opravljali rumunski in poljski avioni, ki pristajajo na zemumskem letališču. Letos bo tudi obratovala lani ustanovljena zračna proga med Tel Avivom v Palestini in Varšavo preko Bukarešte. Ker je redna dnevna zveza med Zemumom in Bukarešto, je naš zrakoplovni promet zvezan tudi s to mednarodno progjo.

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Je mi komunisti moremo to. Vis-à-vis stojim nemški. Tudi tu je ista sila, ista moč in dimenzija, nam diskretnije. Nikjer Hitlerja, ne narodnega socializma, nego samo »die Arbeit des deutschen Volkes«. To mi je resnično imponiralo. Vedno je delo lepše nego osebe! Izgleda, da je Italijo vodila ambicija ostati sredi med obema. Tudi manjši narodi so pokazali lepe stvari, posebno Nizozemci, Čehi, Švicarji. Finci in ne na zadnjem mestu mi. Kar nekam obasno smo se zavravali, ko smo se prepirali, da smo enkrat res dostojno zastopali. Paviljon srčan, kakor bel labud zunaj in kakor farno žegnanje znotraj. Dolinar, Rosandić, Strnen, Jakopič, Tone Kralj, Uzelac in drugi. Bodite pozdravljeni, fantje domači, in hvala vam! Ne veste, kako je prijetno v tej strašni konkurenci poslušati priznanje in pohvalo. Smo, smo in bomo! Za paviljonom pa stoji drugi manjši iz lesa. Tu sta ruda in les in obeh industrija. Okusno in pregledno!

Seveda na starega Eiffila, ki se je rodil pred 50-letni leti, smo tudi še splezali. Ta bo menda tako dolgo še mlad, dokler ne dobi večjega naslednika. Cash se je smatralo to za nemogoče. Danes pojem »nemogoče« več ne obstoja.

Seveda »Bekerica« zopet nastopa in da bi jo mi izpuštili? Zdaj ni več ona mlada hudicevega ognja polna »Bekerica«, zaradi katere so še starce pošiljali na opazovalni oddelke. Na podlaktju in na stegnih se že delajo police, ples je sentimentalniji in v vlogi matere se mi zdil imitacija. Režija, barve in svetlobni efekti, to pa je vse pariško, model 37. Cene tudi! Bilh smo nekje na peti galeriji, sežejo po 70 f.f. Torej tudi to je svetovno.

Pepe si je brisal pot. Pogledal sem ga. — Mislil, kajne, da mi je vroče zaradi »Bekerice«? —
— Ne, mislim, samo zaradi vetropne! —
Galerija starih mojstrov pa nas je danes globoko potresla. Kaj, da je to delo človeških rok?!

F.F.

Pariško pismo

Pariz, 26. junija.

Izletniki iz okrilja ZKD smo srečno prispeli v ponedeljek popoldne na cilj svoje gaj potovanja. Vsi zdravi in židane volje. Po poti, kakor tudi že tukaj, smo marsikatero domačo užagali in dosti je bilo »kranjskih« in »štajerskih« dovtipov. Nekateri smo sami iznašli, drugi so »iznašli« nas. Toda to tudi o priliki posebno poglavje!

Po poti smo marsikaj videli. Kmetstvo kulturo lepšo v Italiji nego na Francoskem. To nam je samo še povečalo ponos in ljubezen do naše grude.

Nekateri deli Slovenije, hrvaške Posavine, Banat in celo Krájlina od Knjaževca do Zaječara stoji izpred Francoske od Švice do Pariza. Tudi lepote Gorenjske in Savinjskih planin niso prav nič za švico. Boka pa je za moj okus lepša nego ženevsko jezero. Seveda je tu lepše urejeno, večji komfort, kajti tuji v te kraje že dolgo prinašajo svoj denar.

Pariz pa je pač Pariz. Dolgoletna zgodovina, znanost in umetnost, dolgoletni napori človeškega duha so napravili ob žilavosti in veliki življenjski moči francoskega naroda to, kar je: Edini in edinstven. Zdaj pa se bohoti v največji svetovni razstavi ta moderni Babilon. V njem vse vrh in kipi. Razstava je odprta, ali ni dodelana in nikoli ne bo. Dimenzije tega ne dopuščajo.

Najbolj obasno so se razšopirili Rusi, Nemci in Italijani. Ze zunanost in obseg vseh treh kriče daleč iz razstavne prostora čes: tu smo mi. Če vam zaupam, da sta kipa »robotnik« in »kolhoznik« a svojim klavirni in srpom na pročelju večja nego šestnadstropna hiša, potem si vsaj približno predstavljate veličino paviljona. Vsebina pa je vse povečana propaganda. Povsod samo Lenin in Stalin. Šike, kipi, povečane fotografije, statistika samo v milijonih, stroji, železnice, industrija, zrakoplovstvo. Iz vsega pa kriči samo:

Domače vesti

* Visoko francosko odlikovanje predsednice ženske zveze. Predsednik francoske republike je odlikoval z visokim odlikovanjem Legije časti g. prof. Leposavo Petkovičevu predsedniku Jugoslovenske ženske zveze in častno podpredsedniku mednarodne ženske zveze. Gospa Petkovičeva predseduje zvezi že od leta 1925. in se posebno uspešno udeležuje na socialnem, dobrodelnem in kulturnem področju. Zaslužen je njeno udeleževanje tudi pri Rdečem križu in v Uniji za varstvo otrok, pri kateri zavzema že od ustanovitve mesto druge podpredsednice. Visoko odlikovanje je najlepše priznanje ne samo zasluženosti predsednici, temveč tudi vsej jugoslovenski ženski zvezi za socialno in kulturno udejstvovanje. Odlikovanka je bilo odlikovanje izročeno v francoskem poslanstvu v Beogradu.

* Diplomirani so bili na pravni fakulteti ljubljanske univerze gr. Ogrin Bogomir iz Novega mesta, Sovine Joško in Pitako Vilko iz Ljubljane, Hötzel Oton s Pragerskega in Šval Viljem iz Stične. Čestitamo!

* Promoviran je bil 30. junija za doktorja gozdarških znanosti na zagrebški univerzi g. ing. Rudolf Pipan, sumarski svetnik v Belovaru, doma iz Gorenje vasi v Poljanški dolini. Čestitamo.

Čistimo zalogo od 1. julija naprej

Eponge Din 10.—
Ripe črtast, indantren Din 10.—
Etainin vzorčast Din 8.—
Pralni vzorčast Din 10.—
Folien črtast, od Din 6.— do 8.—
Piqué barvast Din 10.—
Etainin 90 cm šir, vzorčast Din 10.—
Georgette 90 cm šir, vzorčast Din 15.—
Blago za zavese 150 cm šir, od Din 18.— do 40.—
Za kmetne plašče od 50 naprej
Georgette enobarvna, pralni 90 cm šir, Din 28.—
Bernberg svila vzorčasta, gladka, za obleke in perilo po Dru. 22.—

MANUFATURA

F. KS. SOUVAN

MESTNI TRG 24

* Foto razstavo planinskih slik priredi Zveza planinskih društev letos od 4. septembra dalje v Novem Sadu ob priliki letosnjega kongresa. Foto razstave se morejo udeležiti le člani v Zvezi vključenih planinskih društev. Za najmanjšo veliko je predpisana mera 18x24 cm, za največjo velikost pa 30x40 cm. Slike je poslali najkasneje od 15. julija 1937 na naslov Zveza planinskih društev, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-I. Za najboljše slike so razpisane bogate nagrade. Planinci fotografirajo, udeležite se v čim večjem številu navedene planinske foto razstave.

* Ravnateljstvo državne tekstilne šole v Kranju bo sprejemalo prijave kandidatov za I. letnik od 26. avgusta dalje. Prijavijo naj se kandidati za absolvirano nižjo srednjo ali mešansko šolo z završnim izpitom ali strojno delovno šolo. Prednost imajo kandidati z daljšo prakso v tekstilnih tvornicah. Prijave naj kolkujejo s kolkom za 10. Din. Sprejemni izpiti bodo 1. septembra ob 8.30, vpisovanje učencev pa 7. septembra ob 8.

* Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca junija od podružnice Maribor 3.500 Din. Celje 1.536 Din, Beograd 1.108 Din. Slovenjgradec m. 1.231 Din. Ribnica na Pohorju 108 Din. Gornji grad 600 Din. Ljubljana šentjakobsko-trnovska m. 4.387 Din. Ljubljana šentjakobsko-trnovska 5.571 Din. Iz nabiralnika podružnice Ribnica na Pohorju 10 Din, za škočevski dinar od podružnice Beograd 458 Din. Razne prispevke: I. Zolnin, Ptuj, namesto venca na grob pokojnega A. Šijanec 150 Din. Kolinska tovarna, Ljubljana, udružne kase 250 Din. dr. I. Lamut 150 Din. I. Rozman 70 Din. dr. I. Lamut 150 Din, skupaj 19.229 Din.

* Odbor za gradbo kapelice na Pecj vabi na Ciril-Metodovo proslavo in prvo žegnanje 3. in 4. t. m. na Pecj. Dne 3. m. zvečer bo kresovanje v nedeljo 4. t. m. ob 9. sv. maši v novi kapelici in nato prosta zabava pred kočo. Vsi izleti planincev naj bodo usmerjeni ta dan na Pecj. Popoldne posetite veliko veselico na letnem kopališču SPD v Mežici.

* Razbilo se je letalo beogradskega »Vremena«. Oni dan je nad okolico Trebinja krožilo neko letalo in videlo se je, da nekaj ni v redu in da išče pilot primerno mesto za pristanež. Letalo je opazovalo mnogo ljudi. Nekaj ur pozneje pa je vodovodna postaja Vrkljan, ki je na obali Trebinjske, 3 km daleč od Trebinja, telefonirala v mesto, da se je v njeni bližini zrušilo neko letalo. Na pomoč je bil takoj poslan avtomobil reševalne postaje. Piloti so našli zdravega, le malo obtočenega, letalo, ki je last beogradskega dnevnika »Vreme«, pa je bilo popolnoma razbito. Razbilo se je med pristajanjem, ko je zadelo ob kup kamna.

Zveza avstrijskih plavalnih društev posebno hvali TSCHAMBA FIL, ker ubrani solnčarice ter se pe njem dobljena rujava koža nikdar ne lupi. Drogerija Gregorič dr. s o. s. Ljubljana, Prešerova ul. 5.

* Asfaltna cesta Zemun—Novi Sad—Subotica bo končana do konca prihodnjega leta. Od Zemuna do Stare Pazove je že dovršena in izročena prometu. Zdal delajo z največjo marljivostjo na delu od Stare Pazove do Novega Sada in bo to delo menda gotovo že do oktobra letos. Tudi na delu od Novega Sada do Subotice, oziroma do madžarske meje, bodo glavna dela že letos dovršena.

* Slabi rezultati na šibeniški gimnaziji. Šibeniški se lahko ponaša z novim lepim gimnazijem, ki ga je zgradil na novem mestu. Na gimnaziji pa se ne more pa se nikakor ponašati z učnimi uspehi. V začetku šolskega leta je bilo vpisanih 1.017 dijakov, od teh pa jih je bilo med letom izključenih 52. Od preostalih 965 dijakov je doseglo odlične uspehe 5 odstotkov, prav dobre uspehe 17 in pol odstotkov, dobre uspehe pa 39 odstotkov. Uspešno je šolsko leto zaključilo 597 dijakov, padlo jih je 131, ostali pa imajo popravne izpite.

* Ekskurzije ZKD v Pariz. Udeleženci junijske ekskurzije so se ravno kar vrnili iz pariške svetovne razstave polni prijetnih in nepozabnih utisov in so izrazili popolno zadovoljstvo. Druga ekskurzija bo odpotovala že 11. t. m. in se pripravi zaključene. Vsi prijavljenci zanj so v tih dneh prejeli drugo okrožnico, vodil in listo udeležencev. Prijave za avgustovo ekskurzijo bomo sprejemali do 23. julija za zadnjo v septembru pa do 20. avgusta t. l. Prospekti in pojasmila dobite pri tajništvu Zveze kulturnih društev v Ljubljani, Kazino II., (telefon 21-23).

* Poletje in zima na Šar-planini. Med Crnim in Belim jezerom na Šar-planini je višina razlika samo blizu 200 m. Kljub temu pa je že v začetku junija Belo jezero obrobjeno z bujnim planinskim cvetjem, dočim je okrog Črnega jezera na višini 2.112 m še dosti snega. Ta dva planinska jezera sta najlepši del gorastega Šara.

* Z nožem v trebuh. Na praznik sv. Petra in Pavla zvečer sta se pred hišo trgovca in sodarja Jožeta Homana v Podpučnici pri Škofji Loki sprla dva posestnikova sinova. Završnik Anton je potegnil nož in ga potisnil Jakobu Kraku v trebuh. Krekova poškodba je smrtno nevarna. Prvo pomoč je nudil ranjenec zdravnik dr. Hubad in odredil, da se nesrečnega odpelje v ljubljansko bolnišnico. Završnik je bil aretiran in odvoden v zapore škofovskega sodišča. Eno srce — ena RADENSKA.

Iz Ljubljane

u— Važno za rezervne oficirje. Reservni oficirji, nečlani združenja, ki želijo prostovoljno prisostvovati letošnjim vojaškim vajam tako v ljubljanski garniziji kakor na poligonih, naj se javijo najkasneje do 5. t. m. v mestnem vojaškem uradu v Ljubljani, Ambrožev trg 7/I, soba 4.

u— Imenovanje. Za vršila dolžnosti šefa ortopednega oddelka splošne bolnišnice je bil imenovan kirurg g. dr. Bogdan Brčić.

u— Promoviral je na zagrebškem vseučilišču za doktorja zdravljenja g. Lojze Tihtar.

u— Na praznik sv. Cirila in Metoda, ki je tudi državni praznik, 5. t. m. bodo ljubljanske pošte odprte samo od 9. do 11. dopoldne za pisemske pošiljke, za pakete pa bodo ves dan zaprte.

u— Ljubljanski Sokol bo priredil 3. t. m. ob 20.30 na letnem telovadišču tradicionalno telovadno akademijo ob svitu reflektorjev in umetnih ognjih. Nastopili bodo vsi oddelki z izbranimi točkami, poseben nastop pa bo imela vrsta, ki si je priborila v Beogradu »Meč kralja Aleksandra I«. Kakor vsako leto, bodo tudi letos žareli razni ilik umetniški ognji in pokale bodo šlevene rakete. Nabavite si vstopnice že zdaj v Narodnem domu.

GOSPODJE!

Najnovejši vzroci za srajce pri K. SOSS.

u— Akademski odsek Jugosl.-bolgarske lige javlja, da morajo vsi prijavljenci za letovanje v Varni poslati 3 fotografije 6x9 in 55 Din v gotovini do 3. t. m. Odbor.

u— Putnik, Ljubljana, priredi od 10. do 11. t. m. dvodnevni izlet z avtobusom v Trst in z ladjo »Neptunijec« na olok »Brionci«. Cena vožnje z avtobusom v Trst in nazaj z kolektivnim potnim listom Din 130. Cena izleta z ladjo na olok Brioni in korišom na ladji Din 125. Prijavo in vse ostale informacije v biletarnicah »Putnik«, izletniški piarni »Okorne« in zastopništvu »Cosulich Line«, Miklošičeva cesta 15.

u— V nedeljo bo na vrtu bivšega hotela »Tivoli« velika vrtna prireditelja s plesom in srečovanjem. Vstopnina samo 5 Din. Čisti dobiček v socialne namene. Pridite. Društvo »Tabor«.

u— Gradbeni odbor za obnovitev zunanjske župne cerkve sv. Petra v Ljubljani je objavil razglas o licitaciji za oddajo vseh del v Službenem listu, kos 51 z dne 26. junija 1937. Pomembni pripomočki, kakor načrti in tehnična pojasnila se dobe v lokalnim župnem uradu sv. Petra v Ljubljani dnevno od 8. do 10. ure dopoldne. Rok poteče dne 12. julija 1937.

u— Tatica v cerkvi. Policija je postala pozorna na ševilne tatvine, ki so se zadnji čas dogajale v raznih cerkvah in je poslavila vanje svoje organe, ki so se pomešali med množico in opazovali ljudi. Uspeh ni izostal. Kriminalni organ je v franciškarski cerkvi opazil žensko srednjih let v treakotu, ko je hotela izmakniti neki dami ročno torbico. Še preden je tatica ugnila pobegnitko, jo je prijel in odvadel na policijo. Pri zaslišanju so se spoznali v njej staro znanko, 36 letno Tončko iz Rogoznice pri Mariboru, specialisto za tatvine ročnih torbic v cerkvi. Svoje »obroče« se je izužila v Zagrebu, odšla je pa nato v Ljubljano, ker je slišala, da so tam ljudje po božnejši. Zarana je že bila v cerkvi in oprezala. Njene žrtve so bile večinoma starejše gospe, ki so iz klopi hodile k spovedi ali obhajilu in pušale ročne torbice v klopi. Tončka je spretno izmaknila torbico in odhitela nato še v druge cerkve. Posel je bil plodonosen, jo je pa napravil predzno in zato je prišel konec. Tončko so obdolžili 30 takih tatvin, a jih je 20 zanihala, kar jo pa ne bo rešilo zapor.

u— Tatvine kole, se množe. Kljub temu, da skoraj ne mine dan, da se bi kriminalna kronika zabeležila tatvine kole, so njih lastniki še zmerom dovolj naivni in puščajo kole brez nadzorstva na ulici. V poslednjem času je policija prejela prijavo tatvine desetih kole. Varnostne oblasti so storile vse, da bi zlikovce izsledile.

vendar je ocel njih trud zaman. Zato so prepričani, da mora biti nekeje v mestu ali bližnji okolici tajna predelovalnica ukradenih kole. Predelana kolea prodajajo nato znatno pod vrednostjo kupcem, ki jih je vedno dovolj.

u— Obleke in klobuke kemično čisti barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich. 2

KINO IDEAL

Marika Röck — Paul Kemp,
Hans Stüwe v zabavnem filmu

»Vroč kri«

Danes ob 16., 19. in 21.15 uri

u— Zaplenjen saharin. V sredo ponoči je etražnik pri obhodu po Bežigradu zapazil nekega moškega z vrečo na hrbtu. Neznaneč je hotel izginiti v temno ulico, toda etražnik je bil hitrejši in je moškaku pograbil za ramo. Mož je izpuštil vrečo in skušal pobegniti, a se mu ni posrečilo. Etražnik ga je odpeljal na stražnico, kjer se v vreči našel 30 kg saharina. Pri zaslišanju je neznaneč izpovedal, da mu je vrečo s saharinom nekdo prinesel iz Maribora z naročilom, naj jo odda moškemu, ki ga bo ob določenem času čakal na dogovorjenem kraju za Bežigradom. Namerajo je preprečil etražnik. Nadaljnja poizvedovanja so prila na sled široko zasnovani tihotapski aferi. Saharin so v tihotaplji iz Avstrije preko St. Ilja, dobičkanosni poseel so pa opravičili prebivalci ob meji, ki so delali po naročilu tihotapske centrale v Mariboru, ki je pa kljub iskanju do danes še niso mogli izslediti. Zaplenjeni saharin je vreden okrog 15.000 Din. Aretirani je priznal, da opravlja tihotapski posel večje število oseb, ki redno prinašajo in ga tu razprodajajo na debelo raznim zaupnikom, večinoma ženskam, ki ga nato v manjših količinah prodajajo po deželi.

Iz Celja

u— Proslava mednarodnega združnega dneva v Celju. Nabavljajna in Kreditna združba drž. uslužbencev v Celju bošta priredili v nedeljo 4. t. m. v prostorih združne restavracije v Celju proslavo mednarodnega združnega dneva. Pričetek ob 16. Ob 17. bo predaval g. prof. dr. Bizjak iz Maribora o temi »Združništvo kot novi gospodarski red«.

u— Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek 6. t. m. od 8. do 13. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

u— Tujski promet in umrljivost. V juniju je obiskalo Celje 1012 tujcev (770 Jugoslovenov in 242 izomcev, med njimi izletnikov) nasproti 1056 v letošnjem maju in 1080 v lanskem juniju. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 34 oseb in sicer 11 v mestu in 23 v javni bolnišnici.

u— Težka prometna nesreča. V sredo je hberka nekega železniškega sprevodnika, ki se je učila voziti z motornim kolesom, povzila na cesti 50-letnega delavca Franca Zibiča iz Podvina pri Polzeli. Zibič je dobi težke poškodbe na glavi, rebrih in desni nogi. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

u— Kino Union. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.30 vefilim »Bela parada« z Loretto Youngovo in tednik.

KINO METROPOL. prinaša danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 »NJEVOVA TAJNICA«. V glavni vlogi pred kratkim umrla umetnica JEAN HARLOW.

Iz Maribora

u— Smrt v tvornici. V Ehrlichovi tekstilni tvornici se je nenadoma zgrudil na tla 47 letni tkalski mojster Rudolf Alliger, stanujoč v Jezdarski ulici 8. Poklicani zdravnik je mogel ugotoviti le smrt, ki je nastopila kot posledica kapi.

u— Gledališka uprava prosi abonente, ki še niso poravnali dolžnih zaostankov, da to nemudoma store.

u— Kolegarji pozor! Tukajšnja orožniška postaja poroča, da bo vsak kolegar, ki ga bodo zalotili na pešpoti na Mariborski otok, takoj ovaden sreskemu načelstvu. Včeraj je ovadilo orožništvo 32 kolegarjev. Kolegarji, ki bi se ne peljali, ampak šli poleg kolea, bodo morali nazaj do otoka in od tam na banovinsko cesto.

u— Petič je gorelo gospodarsko poslopje posestnika A. Braunčiča v Vrhlogi pri Pragerskem. Zgorelo je v vsem inventarjem in znaša škoda preko 40.000 Din. V tek u zadnjih let je A. Braunčič zgorelo gospodarsko poslopje že petič.

u— Okradeni »kralj Matjaž«. Pri Uletovi koči na Peči je, kakor znano, kip kralja Matjaža. Sedaj so ugotovili, da ima kralj Matjaž samo tri nakite okoli glave, dočim jih je prej imel 48. Škoda znaša preko 2000 Din in se vršijo poizvedbe, da se ugotovi, kdo je ukradel bakrene nakite z glave kralja Matjaža.

KINO UNION

PREMIJERA!
Divna ljubzenska balada
VELIKI IN MALI SVET
v glavnih vlogah: Viktor de Kowa,
Heinrich George, Adela Sandrock
Predstave danes ob 19.15 in 21.15.

a— Nikar denarja v postelji. V Račah so se pojavili pri posestnici Mariji Berglez drzni vlomilci, ki so odnesli za 10.000 Din golovice, in sicer so iztaknili v postelji 3500, v omari 6500 Din.

Iz Kranja

r— Soferski izpiti poklicnih šoferjev in samovozačev motornih vozil bodo v četrtek 15. t. m. ob 8. zjutraj pri sreskem načelstvu v Kranju. Interesenti naj svoje prošnje pravočasno vložijo pri sreskem načelstvu v Kranju.

Iz Gornjega grada

gg— Skupščina sreske organizacije JNS za srez Gornji grad bo v nedeljo 4. t. m. ob pol 13. (ne ob pol 5, kakor smo zadnjič pomotoma poročali) v Majcenovičevi gostilni v Radmiru. Na dnevnem redu bodo poslovanje poročila, volitve stranknih funkcionarjev in politično poročilo narodnega poslanca g. Ivana Prekorška. Za vse podrobnosti naj se delegati obrnejo na predsednika sreske organizacije.

gg— Romanja na Oplenac, ki ga pripravljajo Narodna odbrana iz dravske banovine v septembru, se udeležijo iz našega sresa odlično število nacionalnih ljudi. Udeležence prosimo, da najkasneje do 3. avgusta nakažejo na naslov g. dr. Mejaka za stroške vožnje 230 Din (za II. razred znaša doplačilo 90 Din). Stroški so preračunani z izbožarjanjem iz Ljubljane. Državne uslužbenke opozarjamo na odlok ministrstva, da se jim odsotnost potovanja na Oplenac ne ušteje v reden odmor. Podrobnejša navodila sledijo pravočasno.

gg— Sokolski javni nastop, ki je bil zaradi neugodnega vremena preložen, bo v nedeljo 1. avgusta na letnem telovadišču z že najavljenim eporedom.

gg— Koncert Celjskega pevskega društva, ki se je vršil 27. junija v našem Sokolskem domu, je bila odlična prireditev. Solisti g. dr. Heleni Rajhovi, baritonu-solistu g. Geržetu in pevovodji g. Seguli so domača dekleta poklonila šopke rododendrona, natrganega na naši Menini. V imenu občinstva je došle goste pozdravil g. dr. Mejak, v imenu CPD pa je govoril njegov preds. prof. g. Fin. Po koncertu so ostali gostje še nekaj časa ekumno v družbi z domačini, nato pa se odpeljali v Mozirje, kjer so istega dne zvečer priredili enak koncert. Hvaležni smo Celjanom za pevski užitek in si želimo, da bi nas še obiskali.

Vremenska poročila

Dozdevno vreme v juliju po stoletnem koledarju

Dan je dolg 16 ur, 2 minuti in se do konca meseca skrajša za 56 minut.

P. 2. Obisk M.D. | dežavno

S. 3. Leon

N. 4. Urh

P. 5. Cir. i Metod od 3. do 9. zelo vroče in lepo, le ponekod deževne motnje

T. 6. Izajla

S. 7. Vilibald

M. 8. Elizabeta

C. 9. Nikolaj nočni nalivi

S. 10. Amalija močni nalivi

N. 11. Pij

P. 12. Janez

T. 13. Marjeta od 11. do 27. zelo vroče in lepo, suša, le redkokje malo dežja

S. 14. Bonavent.

C. 15. Henrik

P. krajec ob 10.36

P. 16. Marija K.

Poročilo Meteorološkega zavoda na univerzi 1. julija

Ljubljana 7. 765.2, 15.0, 76, W1, 8, dež, 2.1; Maribor 7. 764.7, 14.0, 70, W3, 5, dež, 3.0; Zagreb 7. 765.5, 16.0, 80, NE1, 8, —, —; Beograd 7. 761.9, 15.0, 80, W2, 10, —, —; Sarajevo 7. 764.1, 13.0, 95, SE1, 10, dež, 5.0; Skopje 7. 758.3, 19.0, 90, W2, 6, —, —; Temperature: Ljubljana 18.6, 14.0; Maribor 25.0, 11.0; Zagreb 19.0, 15.0; Beograd 27.0, 15.0; Sarajevo 25.0, 12.0; Skopje 28.0,

Ko je še Avstrija spletkarila po Balkanu ..

Iz diplomatskih spominov barona Giesla na črnogorski dvor

Avstrijski poslanik baron Giesl, ki je kameje tudi izročil usodno a. o. vojno napoved Srbiji v Beogradu, je živel dolga leta prej na dvoru črnogorskega kneza Nikite. V svojih spominih je navedel marsikak dogodek, ki odkriva diplomatsko vlogo male Črne gore pred veliko vojno.

V času svojega nastopa, pripoveduje Giesl, je bil l. 1910. na Cetinju najvidnejša osebnost ruski vojaški ataše, ki je skrbel, da so bile ruske oboroževalne subvence pravilno porabljene. Črna gora je bila prej kakor poslej vojaška predstraža Rusije na Balkanu in Avstrija, ki je obdajala malo deželico s treh strani, je prišla šele v drugem redu na vrsto. Kaj je v tistih časih pomenil Kotor in njegov trg za črnogorce, priča prislovica, ki so jo junaki skadnih gora večkrat naslovili name:

Zakaj bivaš vaš cesar na Dunaju, a ne v Kotoru?

Po anekdoti Bosne in Hercegovine so tudi črnogorci zasvoščili Avstrijo. Vlada pod predsedstvom Tomanovića, bivšega odvetnika v Kotoru, je porabila vsako priliko, da pokaže svojo nenaklonjenost do avstrijskega poslanika. Nikita je bil lovak, pa ljubezljiv kramljak, izvrsten, junakiški vojak, na vsa kmačja pa najboljši član svoje družine, pravi Giesl. Princ Danilo je bil Avstriji mnogo naklonjenejši,

drugi sin Mirko pa velik rusofil. Spregli obeh princův, svetlolasa Meklenburžanka Jutta in temnolasa Natalija, hči srbskega generala Konstantinovića, sta bili izraziti lepičici. Vse dame, njane na čelu kneginja Milena, hči vojvode Vukotića, so bile zelo sovražno razpoložene do osrednjih velesil. Princove hčere, Vera in Ksenija, so se kljub mladosti mnogo bavile s politikom. Prvorojenci Nikite, kneginji Milica in Anastazija, sta bili smrti sovražnici Avstrije, dočim je najmlajša Jelena, kasnejša italijanska kraljica, živela bolj mirna sama zase.

Giesl pripoveduje dalje, kako se je avstrijska diplomacija trudila, da pridobi Črno goro za Franc Ferdinandov trilateralni program v katerem naj bi se jugoslovenske zemlje združile za Avstrijo in Ogrsko pod krono Habsburgov. Srbakim interesom v Bosni in Hercegovini naj bi bil s tem izpodbit klin. Poslenikova prizadevanja na Nikitovem dvoru pa v tem pogledu niso uspela.

V aprilu 1910. je bil baron Giesl povprašan po prestolonasledniku Danilu za zmenje, kakšno stališče bi zavzela Avstrija, če bi se Nikita od petdesetletnici vladanja in zlati poroki proglasil za kralja. Štirinajst dni kasneje je sledil povojen odgovor in Nikita je pri tem sčjal od zadovoljstva, rekoč, da je tudi Italija že dala pristanež. Tisti čas je potoval ob črnogorski

meji česar Franc Jožef in Giesl je posredoval pri njegušu, naj bi se vladarju na poti v Učinj poklonila posebna črnogorska deputacija, da bi se tako potrdilo prijateljstvo do avstrijske naklonjenosti. Nikita je bil voljan, vlada s Tomanovičem se je pa odločno uprila, češ, da bi bila

poklonitev Habsburgu izdajstvo slovenske stvari

in je celo zapretila z odstavitvijo kneza. Na Tomanovičev izjavo je Giesl vprizlo kneza odvrnil, da mu naj oprost, ker je bil mnenja, da ima knez v svoji zemlji vendarle več besede! Nikita je zbadljivo brez besede poži, pravi Giesl.

Kraljevske svetlosti so se razvijale v vsem stajaju. Na Gieslovo posredovanje so prispele iz Trsta električne naprave in Cetinje so takrat privikar zabeleste v silajni razvešitlavi. Tudi je poklonil zlatoprocencema v imenu cesarja dva krasna lipčanca, z lepo krčijo.

Ko so črnogorci oblegali Skader, je Giesl v imenu Avstrije posredoval pri kralju. Toda Nikita ni hotel slišati ničesar: — Vse velesile skupaj me ne bodo pregale iz Skadra, pa četudi bi se moral boriti do poslednjega moža, do zadnje koze! je pristavil in še povprašal poslanika kaj bi rekla Avstrija, če se proglasi za albananskega kralja. Giesl je odgovoril, da je to stvar vseh velesil, predlagal je pa za naklonjenost Avstrije korekturo meje pri Kotoru in odstop Lovčena. Predlog, da mora ostati v strogi tajnosti, Nikita da se je prekrizal pri tem pa v imenu sv. Petra in Simeona objubil molčati.

Naslednje jutro se je oglašil pri posla-

niku Nikitinov zaupnik Mjušković in zagrozil, da bi »pomenil odstop Lovčena pačec dinastije. Zahvalil sem se Mjuškoviću in objubil, da ostane vse to tajno. A nekaj ur za tem je že vstopil italijanski poslanik in hotel vedeti, če je res, da Avstrija paktira glede Skadra z odstopom Lovčena. Seveda sem bil v nemali zadregi, priznava Giesl in potlašil kolego: — Saj poznate kralja in mene, on je — lagal! Žal drugače nisem mogel postopati, se opravičuje v spominih lovak diplomat.

Pomlad 1913. se je taron Giesl, ki je bil medtem poklican v posebni misli na pogajanja v London, znova vračal na Cetinje. Po teždi operaciji je došel iz Trsta v Zader, kjer ga je že čakal poslanec mestnega glavarja s sporočilom, da nameravajo črnogorci v Kotoru nanj atentat. V velikonočnem jutru je pristal brzozarjal v Gružu in poslanik se je oddal odpeljal v močnem varnostnem spremstvu v Kastel Novi. S tenderjem se je oddal odpeljal v samotni kraj Kotora, od tam pa s avtom na Cetinje. Vsa cesta do črnogorske prestolnice je bila zastražena z orožniki in v Cetinju je vrel mržnje do njega. Črnogorci so bili namreč zvedeli za njegov nastop v Londonu in zahteve na Dunaju, naj

Električna zapornica

Neki inženjer je skonstruiral avtomatično zapornico, ki se pri spuščanju čez cesto sama zasveti in ostane v tem stanju dokler ne zdrdri mimo vlak

Skrivnost dveh čutov

Nos ne ve, kaj delajo usta ...

Že davno vemo, da je neka neposredna zveza med vonjem in okusom. Toda še do danes ni uspelo odkriti popolnoma skrivnostnih čutilov, ki tu sodelujejo, da dajo z našega stališča kakšni stvari dober vonj in okus.

Na holandskih vseučiliščih so delali zadnje čase v tem pogledu psihološke poskuse, in sicer brez posebnega aparata in poceni. Če so komu nos skrbno zamašili, in sicer z vato in morda še s kakšno skobo, tedaj je zadostovalo poskusni osebi zavzati oči, pa so lahko ugotavljali presenetljive stvari.

Takšna oseba potem, ko ni imela možnosti, da bi jed videla in duhala, je bila namreč nesposobna povedati, kakšno jed so ji prav za prav dali. Če so ji dejali, da je dobila krompirjev piré in so ji dali v resnici le stlačene repe, tedaj je verjela, da

ima krompirjev piré v ustih. Sladkorja v prašku ni bila sposobna razlikovati od trnega praška. Največja senzacija pa je bila ta, da je nekdo trdil, da je dvakrat pil isto tekočino, medtem ko so mu dali prvič sladkega mleka, drugič pa ricinovega olja.

Zaključki iz teh poskusov so preprosti. Človek okuša prav za prav zelo malo. Večina stvari duha. Duha dobro kavo, duha kisle kumarice in duha celo govejo pečenko. Z okusom samim je mogoče razlikovati le grenko od sladkega, kislino od slane. V starejših letih se število živcev, ki posredujejo okus, zmanjša, tako da so gurmani še bolj odvisni od vonja. Kako zelo smo odvisni v tem pogledu od našega duhalnega organa, je najbolje razvidno iz tega, da nimamo po poštenem prehladu okusa za nobeno reč, enostavno zato, ker so nam nosnice tedaj zamašene.

Rusko prezimovališče

na Severnem tečaju, kjer študirajo člani odprave »vremensko kuhinjo svetla«

Nevarne lepe vohunke

Strah pred vohuni v Rusiji je podžgal višjega ruskega državnega tožilca Višinskega, da je imel govor v radiu proti lepim inozemskim vohunkam, ki so baje preplavile Rusijo, kjer delujejo proti sovjetom in njihovim interesom. Napisal je tudi brošuro, v kateri svari Ruso pred lepimi tujkami, ki se zatekajo v kopališča in zdravilišča, kjer iščejo svoje žrtve med pripadniki rdeče vojske, uradniki in čimbelji komunistične stranke. Takšne ljudi si vohunke izbirajo zato, da bi iz njih izvabile vojaške tajne rdečega režima.

Farma Waterloo prodana

Te dni je bila na javni dražbi prodana farma Waterloo, imenovana tudi »Belle Alliance«. Imenja leži na ozemlju, kjer je bila izvojevana bitka pri Waterloo in sta se na njem sešla zmagovalca Napoleona, maršala Wellington in Blücher. Farmo je kupil neki belgijski poljedelec za sto tisoč belgijskih frankov.

Smrt po 45 minutah zakona

Samo tri četrt ure je trajal zakon trgovca Johna L. Wyona iz Amerike. On in njegova žena sta sedla po prihodu iz cerkve v avtomobil, ki ju je odpeljal na poročno potovanje. Pri Slaters Ferryju pa je avto zavozil v Mississippi. V reki sta utonila oboje, mož in žena.

Kako je z ljubosumnostjo?

Izpraševalnica vesti za žene, kadar jim moške delajo preglavice

»Daily Express« je zastavil ženskam petnajst vprašanj, iz katerih lahko zvedo, da li se nagibajo k ljubosumnosti. Če morajo na večino teh vprašanj odgovoriti z »da«, tedaj naj se pazijo, kajti ljubosumnost jim bo delala še mnogo preglavic.

Vprašanja se glase:

1. Ali ste preiskovali žepa svojega moža?
2. Ali čitate njegova pisma, ki jih ostavlja po vseh kotih?
3. Ali ste kdaj odpili kakšno pismo, ki je bilo naslovljeno nanj in je imelo opazko »osebno«?
4. Ali se počutite neugodno, kadar govorite s kakšnim prijateljem o kakšni ženski, ki je ne poznate?
5. Ali vas navdaja strah, če zvešče pogosto odhaja in pravi, da ima »posle«?
6. Kadar pride domov, ali preiščete, da li ima puder na ramah, sledove rdečila v žepnem robcu in tuj parfem na ovratnici?
7. Ali vas zazebe, če vam predstavi kakšno damo z opombo: »prijateljica iz mladih dni«?
8. Če greste z njim in se ustavi on z neko damo, ki je ne poznate, ali strmite neprenehoma vanjo?
9. Če plesate z njim in napravi on opazko, da je ta ali ona dama mična, ali mu potem takoj rečete: »Če hočeš plesati z njo, se ti ni treba brigati zame!«?
10. Če vztrajate na tem, da bi plesal on še enkrat z njo, ali napravite pri tem opazko: »Nje nos je čisto lep, toda pogled si njene roke, kako so strašne!«?
11. Ali pa morda rečete: »Je čisto lepa, toda takooo neumna!«?
12. Če se vam ponudi prilika, ali vprašate svoje prijateljce, je-li res, da je bil vaš mož z njimi, kakor je sam trdil?
13. Ali poudarjate v navzočnosti svojih prijateljev, da vam je vse eno, kaj dela vaš mož in da niste ljubosumni nanj?

mož in da niste ljubosumni nanj?

14. Ali ga pozovete kdaj v pisarno na telefon, kadar je dejal, da bo tam?

15. Ali ga vprašate pogostoma po imenu, barvi oči in tipu tistih žensk, ki jim je bil prijatelj, preden ste se seznanili z njim?

Siam na pariškem razstavišču

Paviljon Siamu zbuja med eksotičnimi stavbami na svetovni razstavi v Parizu splošno pozornost

Dva poljuba — dvajset funtov kazni

Angleški sodniki kaznujejo, kakor znano, na podlagi starih paragrafov posebno strogo prestopke zoper moralno. Dama, ki jo na Angleškem nadleguje kakšen možki, je lahko sigurna, da bo sodni izrek njeno dobro ime hitro in energično obnovil.

Te dni se je moral v nekem londonskem predmestnem sodišču neki podeželski plemenitaš zagovarjati zavoljo tega, ker je bil poljubil neko deklo. Posestnik Robert Harmen Atwood je stopil k svoji najemnici Nelly Howarthovi, da bi prejel od nje zaostalo najemnino. Med pogovorom je mož mlado najemnico nenadno dvakrat poljubil. Ženska ga je tožila in sodnik mu je zavoljo nedovoljenih poljubov prisodil 20 funtov kazni.

Napredovanje „neznanega vojaka“

V Franciji bodo prihodnje dni na originalen način počastili vse padle bojevnike iz svetovne vojne. Vojška šola v Saint-Cyru bo poslala k polkom svoje najmlajše absolventa, ki bodo imenovani za podporočnike. Ob istem času bodo proglašeni za podporočnike vsi francoski vojaki, ki so padli na bojišču v svetovni vojni. S tem bodo simbolično vsi francoski vojaki dosegli častniški čin.

Nesimpatična korespondenca

Pri sestavljanju Chautempsove vlade ni bil nikjer niti z besedico omenjen bivši ministrski predsednik Laval. Zakaj ne? O tem poročajo iz Pariza zanimivo pojasnilo: »Vendémaire« javlja, da je predsednik zunanjepolitičnega oddelka v francoskem senatu Berenger dobil v roke korespondenco med Lavalom in generalom Francom ... Pariz ne kaže za ta pisma prav nobenih simpatij, zato je izpadal Lavalovo ime iz sleherne kombinacije za sedanjo vlado.

Človeštvo v plinskih maskah

Bodoča vojna se ne bo omejevala samo na fronte in vojake

Mnogo je govora o tem, da je treba po vsem svetu civilno prebivalstvo opremiti s plinskimi maskami, kajti bodoča vojna se ne bo omejevala več samo na fronte in na vojake. »Neue Zürcher Zeitung« je priobčila pred kratkim majhen pregled o tem, kako daleč so se v poedinih deželah pripravili tudi v tem pogledu za bodočo vojno.

V Nemčiji so baš ta mesec naznanili množestveno proizvodnjo plinskih mask za

Gospodarja položaja v Franciji

Finančni minister Bonnet in predsednik vlade Chautemps

Nemški kancelar v Würzburgu

Nemški državni kancelar je prošle dni obiskal Würzburg in je imel govor, v katerem je naznačil sedanji pravec nemške zunanje politike glede na špansko državljansko vojno

Slika, ki ima 600 m² površine

Slikarska senzacija v pariški »Palači elektrike«

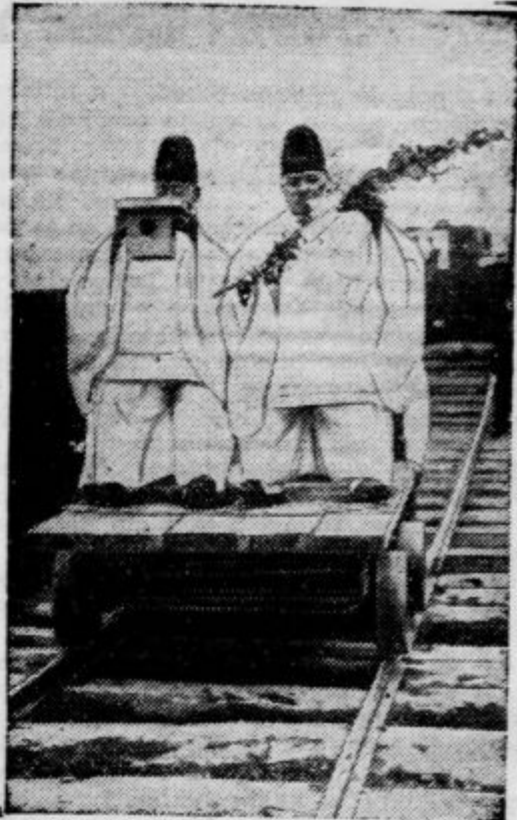
Obiskovalci »palače elektrike« na pariški svetovni razstavi priliko, da si v glavni dvorani tega poslopja ogledajo največjo sliko na svetu. Ta slika je 10 m visoka, 60 m široka, ima torej površino 600

kvadratnih metrov. Zanimivo je, da je avtor te slike, ki predstavlja zgodovino elektrike, Raoul Dufy, doslej izdeloval samo slike precej ekrornega formata.

Ogromnost razstave ga je pač navdahnila. Dufy je hotel pokazati, da vse na svetu uživa dobroto elektrike. Naslikal je Sveti log, po katerem se sprehajajo sence predhodnikov moderne znanosti, od Taleta do Aristotela, in sledi jim sprevod slavnih učenjakov, ki so ljudi učili uporabljati električne sile. Pod tem sprevodom so ogromni žarki, ki prodirajo skozi temo, nad valovi brezžične elektrike se boji mavrica. Drugod se v pokrajinah vseh letnih dob svetijo mesta in vasi v električni luči.

Delo, ki ga je izvršil Dufy, že ni bilo več samo delo umetnika. Biti je moral obenem inženir in konstruktor. Risal je svoje modele najprvo kakor Rodin gole, potem jih je oblačil v noše njih dobe. Te slike so pre-fotografiral in projiciral na platno, kjer so Dufyjevi sodelavci, med njimi njegov brat, izdelali vsak poedini predmet do konca. Niso uporabljali navadnih oljnatih barv temveč posebno snov, ki ji daje indirektna svetloba v palači elektrike poseben žar. Po končani razstavi pošljejo to ogromno delo v New York, kjer ga bodo po nekoliko retušah razstavili na svetovni razstavi leta 1939

Priprave za novo olimpijado

Dva japonska svečenika se peljeta z drezina po zemljišču, na katerem bodo otvorili sportni stadion za mednarodno olimpijado v Tokiju l. 1940

ANEKDOTA

Pariški kolporter je dirjal po ulici in vpil na vse grlo:

»Mouret je umrl! Abbé Mouret mrtev!«

To je bila mistifikacija, kajti Mouret je živ in zdrav korakal po cesti, siljal vpitje in prisilil kolporterja krepko zausnico, da si bo zapomnil njegovo »smrt«. Ko je hotel kolporter protestirati, je Mouret pojasnil zadevo:

»To si prejel zato, da boš verjel v moje vstajenje!«

VSAK DAN ENA

»Kaj pa vam je prišlo na misel, da ste skočili v vodo zaradi klobuka?« Veste, bal sem se, da se ne prehladim, če bom hodil razoglav po cesti. («Le Rire»)

V ogenj namesto v zemljo

Reveže, ki so doslej umirali v Pragi brez sredstev, so pokopavali. V bodoče jih bodo ežigali, če ne bodo imeli nič proti temu »šikovni sorodniki«.

List, ki je plačeval največje nagrade

Ameriški novinski mogotec Hearst je ustavil list »New York American«, ki je izhajal od l. 1881, in sicer zato, ker je pokazala bilanca za lansko leto milijon dolarjev izgube. List je bil v svetu znan posebno zaradi tega, ker je njegovo uredništvo plačevalo največje honorarje svojim sotrudnikom. Rekord v teh nagradah sta dosegla Mark Twain s svojimi reportažami o jubilejnih svečanostih za kraljico Viktorijo in Rudyard Kipling s poročili, kako je zasedel prestol ruski car Nikolaj II.

Kulturni pregled

Pojav Matice Rada

Znanstvena organizacija dela stopa v vseh naprednih državah vedno bolj v ospredje. Če je delo osrednji tehnični problem današnje družbe, prav kakor je obsežna blaginja osrednji problem njene socialne kulture, tedaj moramo ureditvi dela priznati primarni pomen za občestveni napredek. Ta ureditev mora biti izvedena po znanstvenih načelih, ne pa prepričana posebnim interesom posameznih socialnih skupin. Če so metode ureditve znanstveno objektivne, mora biti tudi emocija občestvenoljubna.

Na Češkoslovaškem imajo že dokaj časa Masarykovo akademijo dela, ki združuje najodličnejše strokovnjake (tehnične vse vrste, prirodoslovce, nac. ekonomije i. dr.) in se posveča vsem problemom, ki so v zvezi s človeškim delom. Ta akademija izdeluje predloge in osnuteke za velika javna dela, za izboljšanje delovnih metod, za racionalizacijo proizvodnje, za sanacijo delovnih pogojev itd.

Po vzoru te akademije in drugih podobnih institucij v inozemstvu so ustanovili nedavno v Beogradu »Matica Radac«. Nje ustanovitelj in predsednik je naš slovenski rojak dr. Bogumil Vošnjak. »Matica Radac« je prišla izdati enako imenovani časopis za znanstveno organizacijo dela, čigar prvi dve številki sta pred nami.

Nedvomno bo treba še mnogo dela in propagande, preden se bo pri nas, zlasti v agrarnih in gospodarsko še najbolj starokopitnih delih države, razširilo zanimanje za vprašanje racionalizacije dela in za njegovo večjo znanstveno organizacijo. Pri nas vlada v tem pogledu še kaj patriarhalni odnos, ki jih predvsem označuje ogromna poraba energije. Če bo lahko »Matica Radac« zanesla vsaj v inteligentne sile znanje in za boj zoper neracionalnost, neurejenost in brezdelje, bo opravila pomembno nalogo in znatno izboljšala pot našemu civilizacijskemu napredku.

Časopis »Matica Radac« pomeni v propagandi tih načel korak naprej. Prav je, da si list zastavlja tudi čisto konkretna vprašanja. Tako na pr. v drugi številki razglablja B. Vošnjak v uvodniku problem obvezne delovne službe, ki »postaja za jugo-

slavijo od dne do dne aktualnejši, važnejši in neizogibnejši. Praktična oblika te službe bi bila v tem, da bi vsak za vojno službo sposoben mladenič odslužil najprej šest mesecev delovne službe na velikih javnih delih. Tudi za žensko mladino bi bila uvedena obvezna delovna služba. Delovna sila 120.000 mladeničev bi lahko (v okviru dobro zasnovane organizacije) ustvarjala prave gospodarske teče. Vsekako je to predlog, ki bi bil vreden široke diskusije. Zanimivo je, da je skupina napredno in jugoslovensko usmerjene akademske in srednješolske mladine že prostoovoljno sprejela nase delovno dolžnost in dosegla v svojih plemenitih prizadevanjih lepe uspehe, o čemer smo na tem mestu že pisali.

V drugi številki »Matice Radac« je izšel članek Milana Marjanovića o enem izmed klasičnih znanstvenih organizacij dela Franke B. Gilberta, dr. ing. Milan Marjanović razpravlja o racionalizaciji dela v gozdnem gospodarstvu, ing. Iličenko pa o vprašanju: kaj je koristnejše: štediti ali trošiti? Drug pisec nas seznani s češkim organizatorjem tega gibanja, dr. ing. Stanislavom Špačkom.

O racionalizaciji dela, o Taylorovem sistemu, o ruskem slabanovanju, o tehnokraciji itd. je bilo napisanih že mnogo knjig in razprav pro et contra, kakor o vsem, kar posreduje globoko v človeške individualne in občestvene odnose. Vsekako gre pri tem tudi za nekatere filozofske in etične probleme, gre za temeljna vprašanja odnosa med človekom in tehniko. Ki jih je nedavno tako lepo prikazal profesor dr. E. Beneš. So ljudje, ki ne morejo najti prave meje in ki tudi v racionalizaciji dela prebirajo v toliki meri, da zaradi znanstvenih načel ne vidijo živega človeka, njegovih interesov, njegovega življenjskega smisla. Taki ljudje delajo iz tehnične kulture strahu. »Matica Radac«, ki je v Beogradu prišla propagando za znanstveno utemeljeno prenosno dela, je nedvomno daleč od pretiliranj raznih enostranskih »amerikanizatorjev«. Njena naloga je, najti oblike, ki bodo ustrezale duhu našega naroda in značaju naše zemlje. V tem prizadevanju naj jo podpro vsi, ki so dobre volje!

Zapiski

Monumenta artie slovenice. Pravkar izšli peti snopci prinašajo nadaljevanje francoskega teksta začetek tretjega poglavja dr. Stetlove študije o baročnem slikarstvu Slovenije. V tem poglavju razpravlja pisec o baročnem oltarnem slikarstvu. Med reprodukcijami so: Bergantov portret barona Codellija iz l. 1762 in sliki istega umetnika »Prestare« in »Plićar«, dalje J. H. Krackherja podoba moža iz knežje rodbine Auerspergov, lastna podoba slikarja grajske dvorane v Brezicah, Val. Metzingerja podoba grofa Lambergja iz leta 1740, slika iz gradu Bokalec pri Ljubljani (17. stoletje), Rainwaldtova lastna podoba, Metzingergovo »Čudežno nasilenje množice v pušavic« in njegov triptih s sliko zgodovinskega dogodka, Franca Jelovška lastna podoba v cerkvi na Sladki gori in Andreja Jelovška lastna podoba v zagrebški cerkvi sv. Katarine.

Iz revij. V julijemskem zvezku zagrebške »Hrvaške revije« je izšla lirika Stanislava Šimšića. V. Majera, Side Košutić, Josipa Turšana ter Simičevi prevodi Rilkeja in Holmansthalja. S pripovednimi prispevki se oglašata Stjepan Mihalić in Ivo Kozarčanin. Ilija Jukić razpravlja o vprašanju »Poudarjanje i evropske veselite«, dr. Mate Ujević začenja študijo »Omladina na početku 20. stoletja«, dr. Julije Makanač pa razglablja odnos Hegel — Spengler. — »Savremene misli«, prinaša v julijemskem zvezku esej Tina Ujevića o Markantoniju de Dominis, A. Halerjeve »Bilješke iz Shakespearea«, Ant. Petricke študijo o Leopardiju in odlomek iz esaja F. X. Salda »O tako zvani nesposobnosti pesniškega dela«. O pokojnem F. X. Saldu piše v istem zvezku Džozo Lovrić.

Za duhovno svobodo. Minule dni se je vršil v Parizu mednarodni kongres Penklubov. Sedanji predsednik izvršilnega odbora mednarodne federacije teh klubov, pisatelj Jules Romains je v svojem govoru poudarjal, da ima duh svoje zakone, npravi in navade ter da ga ni mogla nikdar zastaviti nobena meja in noben zgodovinski dogodek. Romains je dalje naglašal, da pisatelje raznih narodov in ras veže spoštovanje duha in duhovnega življenja ter priznavanje pravice duha po vsem svetu. »Ne sprejemamo nobenega razloga za odpravo pravice, ki ji ima svoboda duha, kajti zavedamo se, da bi se jih takoj pojavilo tisoč, če bi bili priznani enega samega. Romains je omenil duhovito besedno igro rouenskoga župana, ki si je angleški naziv Pen (Poet, Essayist, Novelist) razložil takole: Paix Entre Nous. (Mir med nami) in prav v tem je poslanstvo te organizacije in pisateljev sploh. (Poslanstvo, ki so ga marsikje temeljito pozabili. Op. ured.). Na kongresu so bila predavanja o sodobnem stilu v današnji literaturi (Thomas), o bodočnosti pesništva v modernem svetu (Gabriel Andrieu), o čisti pesnitvi (Fr. Werfel). James Joyce je govoril o literarni lastnosti pravice, ki posameznim vprašanjem pa so se oglašali Guglielmo Ferrero, F. T. Marinetti, Fr. Hellenes, Lion Feuchtwanger, Karel Capek in drugi. Karel Capek je v imenu Češkoslovaške povabil mednarodno federacijo za prihodnje leto v Prago, tako da bo 16. kongres v češkoslovaški prestolnici. Med protesti sta bila posebno toplo sprejeta protesta zoper umrlivost španskega pesnika Federica Garcia Lorca in zoper postopanje z Nobelovim lavreatom Carlom von Ossietzkym.

Študija o zakonu in rodbini v sovjetski Rusiji. Kot šesti zvezek v Ljubljani izhajajo ruske zbirke »Biblioteka Ruskoj Matice« je pravkar izšla študija profesorja ljubljanske univerze A. V. Maklečeva »Brak i semja v Sovjetskoj Rossiji« (24 str. v. 89, naroča se pri Ruski Matici, Ljubljana, Jurčičev trg 3). Piše, da je L. 1930 v nemški reviji »Allochland« obširneje opisal eksperimente sovjetskega režima z zakonom in rodbino. V tej knjižici, ki je namenjena predvsem ruski emigraciji in je zaradi tega spisana v poljudnem slogu, prikazuje prof. Maklečev stališče komunističnih ideologov glede zakona in rodbine, navaja v kratkih obrisih razvoj zakonika (bratnega) prava in opisuje na podlagi sovjetskih virov dejansko stanje rodbine, te stališče občestva. Posebej prikazuje piec položaj, ki je nastopil po znani zakonodajnem aktu z dne 27. junija 1936. Po piševski sodbi so tudi ta »prelom« v sovjetski rodbinski politiki vodili politični momenti, kajti sovjetski režim sledi ko prej ne mara priznati zakonu in rodbi-

odkriti razširili možnosti ne samo medicinske, marveč tudi narodnega gospodarstva (pasteriziranje vina in mleka, bolezni sviloprepelj in domačih živali). Biografijo ne kaže samo Pasteurjeve znanstvene veličine, marveč tudi njegovo človeško plemenitost. — Zbirka je lepo opremljena. Med tem sta izšli dve novi knjigi: biografija Stambolijevskega in življenjski avtorja »Don Quijote« Cervantesa. Pri Cervantesu je treba se zabeležiti, da je zagrebška Binoza pravkar izdala v hrvaškem prevodu življenjski roman Bruna Franka: »Miguel Cervantes«.

Renan. O znamenitem pisatelju »Jezusovega življenja« Ernestu Renanu je izšla pri Plonu v Parizu knjiga njegove vnukinje Henriette Psichari »Renan d'après lui-même«. Kritika poudarja, da je ta publikacija bistveno važna za razumevanje tega lucidnega duha, vernika znanosti in zagovornika svobodnega mišljenja, ki je bil zlasti s človeške strani dokaj malo znan. Njegovi sijajni spomini na mladost segajo le do odločilnih let, ko je bogoslovec Renan izgubil vero v Jezusovo božanstvo, poznejša leta pa osvetljujejo samo splošni biografski podatki in množica anekdot. Henriette Psichari je v svoji knjigi zbrala toliko novega gradiva o velikem francoskem iskatelju resnice in moštru ezejskega sloga, da je Renan kot človek dobil povsem nove poteze. Tež človeški strani pisatelja »Jezusovega življenja« je posvečen prvi del navedene knjige (Connaissance intime de Renan). V drugem delu pa razpravlja avtorica o njegovi spiritualni naravi in zlasti prikazuje, delno na podlagi neobjavljenih dokumentov, razvoj verske krize pri Renanu in njegovo nadaljnje filozofsko iskanje vse do smrti. Tako je postavljen v novo luč tudi Renanov eklektičizem. Vsekako je Ernest Renan oseba, ki lahko s svojo strastno resničoljubnostjo, pošteno doslednostjo ter etičnim mišljenjem in življenjem vzbuja zanimanje sodobnega človeka.

Skrb za francosko knjigo. Finančni ukrepi Blumove vlade, med njimi uvedba šestodstotnega davka na vsa blaginjska, so zadelo tudi francoske založnike in povzročili podražitev knjig. Ta sprememba je vzbudila v javnosti široke odmeve ter izzvala pisatelje in intelektualce k akciji za obrambo knjige. Posebno skrb vzbujajo pariski kulturni krogi slabe posledice, ki jih ima podražitev knjig za konzum francoske knjige v inozemstvu, saj se zavedajo, da je francoska knjiga še vedno najboljša in najuspešnejša posredovalka med Francozi in drugimi narodi, ter da je ni moči z ničemer nadomestiti. Pariski časopisi »Miroir« in »Le Figaro« so za svoj junjski zvezek priredili zanimivo anketo med parlamentarce v duhu obrambe literature. Dobil je 357 odgovorov, ki se vsi zavzemajo za knjigo in izrekajo zoper tolačenje vladne naredbe, čež, da je tudi knjiga trgovsko blago in je torej podrejena novemu davku na poslovni promet. Med parlamentarce »Miroir« je poslal anketo so člani vseh parlamentarnih skupin, tako da so se v obrambo knjige in literature pred fiskalnimi ukrepi strnili zastopniki vsega naroda. Take solidarnosti ni bilo že dolgo časa v nobenem drugem, zlasti fiskalnem vprašanju, tako da ob sedanjih negotovih političnih večini obstoji vsaj — literarna večina v francoskem parlamentu in senatu. Vsekako potrjuje to dejstvo že znan francoski liberec do knjige, ki je — kakor je izjavil bivši ministrski predsednik Flaudin, — »neobhodno potrebna duhu in bi ji bila popolna oprostitve vseh takse«.

S P O R T

Danes: otvoritev troboja

Popoldne ob 18. se začne na igrišču Primorja lahkoatletski troboj mestnih reprezentanc Beograda, Zagreba in Ljubljane

Današnji spored lahkoatletskega troboja Beograd—Zagreb—Ljubljana obsega 5 točk, od katerih so 3 izločilne. Prva točka bo tek na 200 m izločilno. Zagreb bodo zastopali Katalinić, Hegolj, Avgustin in Tauber, Ljubljana Šter, Skušek, Gabrsek in Pleteršek, Beograd pa Kling, Bauer, Stevanović in Novaković. Favorit je Katalinić (22.9), dočim sta Beograd in Ljubljana precej izenačena. V finale se bo plasiralo 6 najboljših.

Izločilen bo tudi tek čez zapreke na 110 m. Tu so visoki favoriti Zagrebčani v postavi Hanžeković, Ehrlich in Svježić, za mesta se bodo pa borili Ljubljanci Zupančič, Pleteršek, Zorja in Beogradčani Banšćak, Bakov in Mikić. Najboljši bo brzokone Hanžeković, za drugo mesto pa prideta poleg Ehrlicha v postev Pleteršek in Banšćak.

Sredil bo prvi finale v metu diska na helenski način. Favorit je Beograd s Kleutom, Vučevićem in Bojovićem, imel bo pa

v Zagrebčanih Manojloviću, Narančeviću in Kovačeviću hude nasprotnike. Ljubljanci Dobovšek, Jeglič in Stepišnik se bodo morali boriti za zadnja mesta, ki so pa za končni placement izredno važna.

Drugi finale bo v tek na 10 km. Tu so Ljubljanci Bručan, Krevs, Krpan visoki favoriti za vsa prva mesta. Za njimi je pričakovati Zagrebčane Krajčerja, Talmo in Raka, dočim se Beogradčana Vild in Borisević najbrž ne bosta plasirala.

Zadnja točka današnjega sporeda je izločilni tek na 400 m čez zapreke. Za favorita moramo po izidu praškega troboja smatrati Beogradčana Banšćaka, ki bo pa imel težak posel z Ljubljanci Skuškom, Pleterškom in Zorjo. Za Beograd nastopita se Stevanović in Petrić, za Zagreb pa Ehrlich, Svježić in Junek.

Beograjski atleti so prispeli v Ljubljano že v sredo, prva skupina Zagrebčanov pa včera.

Hašk in Ljubljana

bosta v nedeljo v Ljubljani igrala revanžno prijateljsko tekmo

Čas od zadnje ligaške tekme je naš ligas izkoristil za resen trening. Ker ga loči samo poldrugi mesec do začetka novega tekmovalja v ligi, mora začeti s prijateljskimi prireditvami.

Prejšnjo nedeljo je po večini mlajša garda Ljubljane po lepi in poživljajni igri izgubila tekmo proti Haški v Zagrebu s pičlim rezultatom 3:4. Če bi bil vratar Ljubljane bolj razpoložljiv, bi to moštvo v Zagrebu brskone slavilo zmago nad Haškom. — Eno lahko trdimo, da so minili časi, ko smo iz Zagreba prinašali na koše golov.

Naš nedeljski gost je trenutno v izredno dobri formi, v čemer se bodo lahko prepričali posetniki nedeljske tekme. Svoje vrste je izpopolnil z novimi igralci, ki jih je verificiral preko transfera. Hrbenico moštva tvori ta vedno Gajler kot srednji krilec in popularni Ico Hitrec, ki vodi napadalno vrsto rdečih.

Ljubljana boče v teh tekmah nigrati svoje novo, pomlajeno moštvo in za to bo nastopila najbrže v postavi, ki bo tvorila bodočo enajstoročo za tekme v ligah.

V nekaj vrstah

V nedeljo je bila na Amaterjevem igrišču v Trbovljah odigrana prvenstvena tekma med mladina SK Celja in Amaterja, v kateri je Amaterjeva mladina zmagala z visokim rezultatom 9:1 (4:0). Tekma pa bo najbrž razveljavljena, ker je Amater igral na svojem igrišču, ki je pod zabrano. V tem primeru bo dobila mladina Celja tekmo 3:0 p. f. v torek je bila na igrišču pri »Skalni kletki« v Celju povrat-

na tekma, ki se je končala neodločeno 2:2 (1:1).

Prva kvalifikacijska tekma med Saškom in Železničarjem je določena v Sarajevu, in ne, kakor smo objavili pred dnevi, v Maribor. Železničar bo moral torej po kostanj najprej na tuja tla, kar pa mu je deloma lahko tudi v uetoh, ker bo imel teden dni pozneje vsaj še priložnost, da na domačih tleh poravnja morebitno nesrečo, ki bi ga zadel v Sarajevu. Vsekakor mu na tej duhi preizkušnji želimo čim več uspeha!

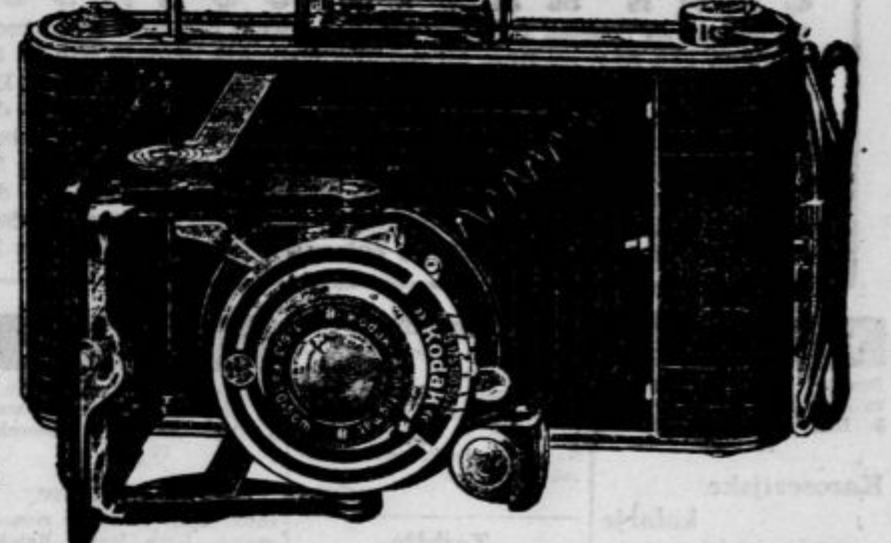
V Beogradu bodo imeli jutri in v nedeljo zopet odličnega italijanskega gosta v nogometu, in sicer prvorazredni profesionalni klub FC Torino iz Turina. Gostje bodo oba dni igrali proti BSK, ker Jugo-

I/2001. nepremaknjeno

Premaknjene slike bodo skore tmale ceno redkosti. Kajti novi gumb na oklopu »KODAKOVA JUNIORJA« 629 omogoča tudi daljša izmetanja svetla in roke a vendar nepremaknjena! Čudovito praktično: obe roki držita aparat, pogled skozi iskalo, kot sam od sebe se znajde kaselec na gumbu — lahak pritisk — in slika je vaša! Sedaj lahko snimate tudi v rokah.

Kodak Junior

Različne izvedbe!
Zahtevajte ponudbe
od Vašega fototro-
govca ali naravnost
od
KODAK
D. S. O. J.
ZAGREB, ILICA 24

slavija ni hotela sprejeti ponujene tekme.

V Parizu bodo od 22. do 29. avgusta velike dijaške sportne tekme, na katerih bodo prvi nastopili tudi Jugoslovenci. Kolkor je znano, so se dosedaj prijavili za plavanje, skoke v vodo, veslanje, sabljanje in boks. Zaradi najboljših predstavnikov v teh panogah je šel na pot po naših sportnih središčih ministrski referent g. Miroslav Milin, ki bo uredil vse potrebno za sestavo in odhod naše dijaške reprezentance. Kakor se zahtuje, bo g. Milin prišel tudi na lahkoatletski troboj, ki se pravkar vrši v Ljubljani, da si bo na njem ogledal naše dijaške lahkoatlete. Ministrstvo za telesno vzgojo je za udeležbo na pariskih dijaških tekmah odobrilo in obljubilo 40.000 din kredita.

V Wimbledonu sta se v četrtfinale v dubleih plasirala Čehoslovaka Menzel—Hecht, ki sta prej izločila našo dvojico Palado in Puncica, z zmago nad Jamainom (Francija) in Metaxo (Avstrija) s 6:3, 6:4, 6:2. Semifinali v singlu pa so se končali naslednje: Budge (Amerika): Parker (Amerika) 2:6, 6:4, 6:4, 6:1. Cramm (Nemčija): Austin (Anglija) 8:6, 6:3, 12:14, 6:1. Wimbledonka finalist v singlu sta torej American Budge in Nemeč Cramm.

V sredo se je začela tradicionalna kolesarska dirka »Tour de France«, v kateri dirka 97 dirkačev, zastopnikov osmih držav.

Službene objave LNP

(V smislu sklepa zadnje seje upravnega odbora LNP in glede na dolgoletne zveze z našo sportno publiko objavljamo v naslednjem nekaj službenih objav LNP, ki jih zaradi štednje podsavaz ne bo dal natisniti v »Sl. Glasnik«.)

(Iz predsedstva mesto seje p. o. 29. VI.) V smislu sklepa u. o. 20/16 se objavljajo naslednji sklepi:

1. Spored 4. julija: V Trbovljah, igrišče Amaterja, ob 17. Amater—Železničar jun., službojuči g. Poznič, Amater postavi rediteljstvo. — Na Vrhniku poskusna tekma Vrhnik—Kamnik.
2. Spored 11. julija: Železničar—Amater jun.
3. Verifikacije igralcev: S pravico nastopa 9. julija t. l.: za SK Mars Javornik Josip, Javornik Ivan, Pleško Anton; za SK Amater Jerin Anton, Gračnar Stane; za SK Disk Pirc Ferdinand.
4. V registracijo po § 8, III spl. prav. se predložijo izjave: Pleško Anton za SK Mars do 31. XII. 1942, Jerin Anton, Gračnar Stane za SK Amater do 1. I. 1943, Pirc Ferdinand za SK Disk do 31. XII. 1945.
5. Ostale zadeve bo reševala seja p. o. 6. VII. t. l.

Iz seje s. o. LNP 26. VI. t. l. 1. Delegirajo se k tekmam 4. VII. t. l.: Amater—Železničar jun. g. Arhar; Kranj—Sparta g. Camernik; Mladika—Moše g. Dorčec; Slovan—Ljubljana g. Vrhovnik; Ljubljana—Haški g. Pečar, predtekma g. Kos. — Ostali sklepi bodo objavljeni v prihodnji št. Službenega vestnika.

V nedeljo, dne 4. julija
prične izhajati naš novi
tekoči roman
R. Sabatini:

MORSKI KRAGULJ

R. Sabatini, ki je vkljub svojemu italijanskemu imenu angleški pisatelj in urednik slavnega R. L. Stevensona, odpira v tem romanu nenavadno, tragično razgibano rodbinsko kroniko iz dni, ko so vladali v Afriki še arabski pašerji in s svojimi guzarstvi kraljevali okoli strahovall Sredozemlja. — »Morski kragulj« je napejo, hkratu pa s umetniško kulturo pripovedovano delo, bogato z vsem, česar si želijo naše bralke in bralci.

Anton Adamič:

Tekmece

Jesih je imel branjarjo na levi, Pipar na desni strani cerkve. Grdo sta se gledala. Kadar sta se srečala, je Jesih zagrl kakor pes, Pipar pa kar pljunil v stran. Jesiha, sivega in skopega starca, je bolj grizla zavist ko skrb za obstanek, mladega in bahavega Piparja pa neustojljivo kopnenje po bogastvu in časti. Ko si je za mislil koleselj, je dal tudi Jesih takoj preplestati svoj zapravljivec z živozeleno in rumeno barvo. Ko si je Pipar nataknil nad vrata belega orla za tobak, je skočil tekmece takoj v trg k notarju, da mu spiše pritožbo. Ali nima kot starejši večje pravice do tobaka? Če mu pa že te pravice ne dajo, naj bi smel prodajati vsaj kolke in državne srečke. Kdo je le dovolil tistemu bahavcu, da se je nasedel poleg cerkve kakor izkušnjavec!

Pipar si je vtepel v glavo novo misel. In res: kupil si je tovorni avtomobil. Seveda, še prej se je bil v mestu naučil voziti. Ko je bil trden za krmilno, je neki dan v oblikih prahu in smradu priropotal v vas in mimo Jesihove hiše.

»Ali me vidiš, skopuh plesnivi! Mi napredujemo! Piparju je poskakovalo srce. Jesih je pa grdo gledal. »Ga bo že minilo!« je zagodrnjal. Zapri je štacuno pol ure prej ko pa navadi.

Že drugi dan je hodil Pipar po vsej soseski, ter se priporočal vaščanom, naj mu

pripeljejo mleka, ki ga bo vsak dan vsega pokupil. Z vseh strani so mu dovažali mleko in ga točili v velike cinaste ročke. Pipar je vozil mleko v trg. Toda kam naj tržani s tolikšno poplavo mleka! Pehal se je in pridigal vsakomur, kdor ga je hotel poslušati, naj napravijo mlekarno. Pa tržani so bili zaspenci. Pipar je premišljeval, kaj bi. Ali v Ljubljano ali na Sušak?

Na obe strani je zelo enako daleč. Pa se je odločil za Sušak. »V Ljubljani ga imajo dovolj, in še dobrega, na Sušaku pa menda samo kozjega«, je dejal. In tako je odrinil neko poletno jutro s polnim avtom blesketajočih se ročk po prašni cesti proti vročemu Primorju. Pot se je vlela, vročina je pritiskala. In tako se je zgodilo, da se je že spetoma vse mleko skisalo. Na Sušaku je Pipar obupal, vendar pa je pogumno ponudil skisano mleko od hiše do hiše. »Prosim, vzemite ga, še bolj zdravje je. Dam ga po dva, po dinarju liter.« Ljudje so ga podili od hiše. Nazadnje je moral še na policijo. Da pa je bila mera nesreče še bolj polna, je moral najti in plačati še postopača, da mu je pomagal zmetati kislo mleče v morje.

Nobene reči ni moči svetu prikriti, tudi o tej zamotani kupčiji je zvedela vas. Prva je pritekla s to novico k Jesihu botrina Mica. Kakor je ves srečen udaril po rami! Že se je okrenil, da ji podari Frankovo cikorkijo, pa se je gredoč skesal.

Pipar ni prav nič obupal. Žena je strgla ljudem v štacuni, mož pa se je lotil

kupčije z živino. Vse vasi je oblezel, da ga je tudi trški mesar kiel. Pipar je zaslužil, kajti vsak teden je pripeljal poln voz telet v Ljubljano. Nekdo pa je v mestu pograbil eno živinco. Ukradenemu mu menda ni bilo, prejkone ga je izgubil. Jesih si je mel roke, kaj požiral je, ko je slišal o tej novi nezgodi svojega tekmece. In še nekaj drugega je slišal, pa menda le bolj zvoniti. Dejali so, da je zahteval Pipar od policajev, naj mu tele vrnejo. »Saj mu ga niso ukradli!« se je hohotal Jesih. Pa ni bilo res, kar so raznašali zlobni jeziki, pač pa je Pipar šel ter naznanil izgubljeno tele pri gosposki v mestu. Pozorno so ga poslušali, potem pa vprašali: »Kje ste pa vendar izgubili tele?« Pipar se je odrezal: »Gospod, ko bi to vedel, bi šel kar sam ponj.«

Ko so čez nekaj dni povedali Jesihu, da so tele vendarle našli, ga je ta novica zelo potrla, kakor da so njemu živinčce ukradli in ga onemudno podarili.

Tretjič gre rado. V Lazih je bil sejem. Jesih je je primahal na sejem peš, Pipar pa je pripeljal s svojim motovilom. Po sejm in že pod noč sta se znašla oba tekmece v eni in isti krčmi. Pri tej mizi je dal Pipar za pijačo, pri oni pa je sedel Jesih in si dal od sosedu polniti kozarec. Da bi ga tekmece ne imel za prevelikega umazanca, je naposled tudi Jesih dal za polič. Neznanstvo pa ga je jezilo, da Pipar tako kriči in se širokousti, kakor da je ves svet njegov. Pijaval je predse in pod mizo udarjal z okovano gorjačo ob tla. Že se je znočilo, ko je Jesih planil pokonci in plačal

zapitek. Divje je ošinil bahaškega tekmece in se izgubil iz pivske sobe. Preden je krenil na pot, je stopil še za krčmo na dvorišče. Ko je ondi pod drevesom ugledal avto, naokoli pa po tleh črno redkev in hlebčke, mu je šinila nemarna misel v glavo. Kar hitro je pograbil za lopato ob hlevu ter zmetal nekaj ter dišave na osovraženo vozilo pred sedež. In še zlezal je na voz, da je s polenčkom vse lepo zavrnil. Nesrečnež pa v temi ni opazil, da mu je ob čednem postu zdrknila iz žepa na vse te rožice listnica.

Ko je prišel domov, je kmalu pograbil listnico s denarjem. Prestrašil se je in se za trenutek zatopil v premišljevanje. Zdalci pa se je stresel in se prijel za mizo. Prav nikjer druge mu ni padla listnica iz žepa, kakor na tistem nesrečnem vozu. Ko se je pripogibal... V gostilni jo je še imel, spetoma mu pa ni mogla zlezi iz suknje. Pri priti se je zasukal, pograbil za palico ter jo urezal nazaj po poti proti Lazom. Pipar se bo zapil čez polnoč, v poldrugi uri bo pa že v Lazih, samo pohiteti mora. Spetoma se je že kesal, da ni rajši zapregel. »Sicer se pa bolje, da nisem, tako me vsaj v krčmi ne bodo opazili. Rajši pospešim korak, da pobrem denar, ki leži tam nekje na tistem neumnem vozu. Hitro, hitro, da se Pipar prej ne odpre!«

Ura je že odbila polnoč, ko je ves znoben prišel do Lazov. Tedaj zasliši drdranje voza v daljavi in cesta se razsvetli. Jesihu ohromi koleno, toda že se mora pognati čez jarek ob cesti, kajti kmalu bi ga bil Pipar

povozil. Bog se usmili! Potrt in nesrečen se Jesih zasuje ter jo globoko upognjen maha nazaj proti domu. Kakor je bil zbit, vendar mu žalost, skrb in aramota niso dale, da bi zatisnil trdno oko.

Proti jutru se je odločil. Zaradi denarja se je moral ponižati. Vse skrušen in majhen je prikašljal do Piparjeve štacune. Pred pragom mu je zastal noga.

Ko je Pipar zjutraj pregledoval vozilo, je zarental. Oko pa mu je že tudi obitalo na listnici, ki je ležala pod sedežem na nesnagi... »Ha!« je vzkliznil in se pognal na voz ter jo pobral. Pogledal je, pobral po njej — glej, dva tisočaka in nekaj stotakov mu je zašumelo med prsti. »Kdor je bil, bo že prišel k maši!« je zagodrnjal predse. Tedaj je pa tudi že zagledal Jesiha, kj se je s plahimi koraki ibilži hiši in si brisal potno čelo. Pipar je hitro vzjel stotak iz listnice ter ga spravljal v žep. Hotel je oditi.

»Dobro jutro!« je za njim zakrčal Jesih, kakor bi ga bila zgrabila nadiha, in si tiščal robc na ustih. »Listnico s denarjem sem izgubil... Ne vem prav, kje bi jo iskal...« je zapregovoril s mrtvaškim glasom.

»Ah, vi ste tisti!« je zahrčal Pipar. »Ha-ha! Ampak meni gre najdnina in pa za svaženje, vsega skupaj najmanj deset od sto. Nisem si vzela toliko, je rekel, vrnil nerodnemu listnico, se obrnil in šel.

Nekaj tednov kasneje se je starejši umaknil mlajšemu tekmece na oni svet.

CENE MALIM OGLASOM

Fe 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo ozl, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—, dopolniti in število se zaračuna po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifro ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, ostrova jih je vpslati v pismu obnem s naročilom, ali pa po poštini položiti na čekovni račun, Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Karoerijske

kolarje samostojne in dobre in pomočnike, ličim po možnosti za takoj. Prav tako dobrega kovača, ki zna lepo izdelovati štele (prednji trap) Prva Jugosl. Tivornica Kola i Karosierija, Rudolf Reich, Novi Sad. 16904-1

Pisarniško moč

žensko, potrebujemo takoj, do konca septembra z znanjem strojepljenja in knjigovodstva. Ponudbe zdraviljske restavracije Dobrna pri Celju. 16934-2

Službe išče

Vaska beseda 50 par, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Pri mali fini družini

lešo mehčajo. Stara sem 35 let, veča gospodinja, — Najrajši k samostojni osebi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16900-2

Šivilja

praktična za popravljanje in starih oblek v najmoderneje, gre na dom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »30«. 16977-3

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ponavljalni tečaj

za srednjšolske in ponavljalnimi izpiti se vrši pri prof. dr. I. Rotmazu, Ljubljana, Bielewska cesta 5. Prijave od 26/VII. do 10/VIII. od 10.—12. ure. Cene zmerne, uspeh jamčen. 229-4

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dober pianino

naprodaj radi selitve. Einspiderjeva 20. Joep Bajde. Na ogled od 16.—17. ure. 17008-6

G. Th. Rothman:

VRTISMREČEK

in ŠILONOSKA

Nove pustolovščine

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran, — Za inšeriatni del je odgovoren Aloja Novak — Vsi v Ljubljani

39

Ko sem nasekal drva in hočem podkuriti ogenj, stopi Hinko v kuhinjo. S svojimi drobnimi, potuhnjenimi očesi gleda Šilonoski čez ramo, češ da se ne bi juha prismočila. Uboga Šilonoska, ki ne more trpeti, da bi ji kdo gledal na prste, postaja nervozna. Širota v svojem razburjenju meša čedalje hitreje...

Urejuje Davorin Ravljen, — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, — Za Narodno tiskarno d. d. kot tisk